



SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 22
Február 2021
číslo 2



„Ustavične sa radujte v Pánovi!“

Ustavične sa radujte v Pánovi

Vedci urobili výskum správania sa ľudí v rozličných kmeňoch v Afrike. Títo antropológovia vysvetlili deťom jednoduchú hru. Položili kôš plný ovocia blízko stromu a povedali im, že kto sa tam dostane prvý, vyhrá celý ten kôš sladkej odmeny. V momente, keď zadali povel utekať, pochytili sa deti za ruky a prekvapivo utekali spoločne; potom si posadali spolu a vychutnali si svoju trofej. Keď sa ich spýtali, prečo takto utekali, keď jeden mohol mať všetko pre seba, odpovedali: „*Ubuntu*“ - Ako môže jeden z nás byť šťastný, keď ostatní smútia? „*Ubuntu*“ v reči Xhosa znamená „*Som, pretože vy ste.*“

Aj tento príbeh nám pomáha uvažovať nad skutočnou radosťou, ktorá pramení z lásky a obety - je ním vnútorný pokoj, ktorý vychádza z pokory. Asi veľa čností naraz môže v nás vyvolať pocit nedosiahnuteľnosti. No stačí sa zamerať na jednu a rozvíjať sa budú aj ostatné. Ved' pravá radosť bez pokory a lásky neexistuje. Aj to je dôvod, prečo je možno tolko smútku v dnešnej dobe, keď človek stráti zo zreteľa toho druhého a zamera sa iba na seba. Túto úvahu nechám naschvál nedokončenú, aby si ju mohol dokončiť každý sám.

Kedy som zažil skutočnú radosť? A kde ju nájdem? Kedy si ju nechávam zobrať?

Apoštol Pavol na mnohých miestach vo svojich listoch zdôrazňuje čistú radosť ako priznanie sa ku Kristovi: „Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa!“ (Flp 4, 4).

d. o. Marek



meditácia snímka: M. Magda

OBSAH

Úvodník2

KATECHÉZA

Pastiersky list 4

Homílie na február rok B 6

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Odišiel od nás14

Odišiel a čas sa nezastavil17

V každom trpiacom je Ježiš16

Posolstvo Svätého Otca18

Prežívať pokoj v Božej vôli20

SPEKTRUM MLADÝCH

Teologická fakulta v Košiciach22

Ahoj, deti! 24

Máš problém? (92. časť)26

Trampoty v manželstve (150. časť)28

Stalo sa, stane sa29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnútoraná predná: M. Magda

Vnútoraná zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: E. Jenča, Ovčie

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** † d. o. Ján Biroš, Zuzka Forišová, Martina Gondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová, Monika Magdová, Peter Stašik, Melánia Tkáčová, Blažej Vaščák**Kontakty:** Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116e-mail: vítaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvítaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.



Modlitba za Slovensko

Všemohúci Bože, na príhovor Sedembolestnej Panny Márie a svätého Michala, archanjela ťa prosíme o pokoj a poriadok v našej krajine. Ved' nás k tomu, aby sme si uvedomili potrebu chrániť dôstojnosť a posvätnú hodnotu života každého človeka, neprípustnosť korupcie, rozkrádania, klamstva a akéhokoľvek konania na úkor blízkých a pochopili, že cestou k zmene spoločnosti je naše obrátenie.

Skrze Krista, nášho Pána.

Amen.

PASTIERSKY LIST

Konferencie biskupov Slovenska

k stému výročiu vysviacky biskupov a pri príležitosti sčítania obyvateľstva

Drahí bratia a sestry, v našom živote sú vzácne výročia, ktoré sa stávajú výzvou. Výzvou zastaviť sa, stíšiť sa a zamyslieť i veľkodušne „chváliť slávnych mužov“ - pre ich činy, múdrosť, udatnosť a obetavosť - ako nám to pripomínajú už starozákonné knihy (porovnaj Knihu Sirachovcovu 44,1-5,12).

Výročia a jubileá sú v našich životoch dôležité na oživenie pamäti, ocenenie hodnôt, možnosť poďakovať, prejať ochotu a pokračovať v začatom diele.

K významným výročiam v živote Cirkvi na Slovensku patrí aj storočnica vysviacky troch biskupov v Nitre 13. februára 1921: Mariána Blahu pre Banskobystrickú diecézu, Karola Kmetka pre Nitrianske biskupstvo a Jána Vojtaššáka pre Spišskú diecézu.

Dobová tlač nazvala túto radosť skutočnosť „takým veľavýznamným historickým dňom, akým bol deň, v ktorom dal Štúr Slovákom slovenčinu za jednotný národný jazyk“. Pri vysviacke biskupov išlo o závažný medzník v usporiadaní náboženského života na území Slovenska v rámci prvej Česko-Slovenskej republiky. V tomto usporiadaní vidieť aj úsvit vzniku budúcej Slovenskej cirkevnej provincie (1977).

Dôvera vložená do nových biskupov bola v nasledujúcich rokoch v celom rozsahu naplnená. Stali sa nielen správcami, ale predovšetkým otcami zvereného ľudu. Ich plné nasadenie za dobro veriacich bolo cítiť

v mnohých oblastiach života, no najmä v duchovnej oblasti. Očividne nastala obroda náboženského života. Nevídaný rozmach dosiahlo - okrem iného - misijné hnutie, keď sa Slovensko stalo jednou z popredných krajín Európy v podpore misií. Budovanie duchovných i hmotných hodnôt prinieslo bohaté ovocie. Už po uplynutí niekoľkých rokov a z mnohých ďalších žila Cirkev nasledujúce desaťročia, ba žije až doteraz. Ich náboženské úsilie bolo, žiaľ, najmä u Božieho služobníka Jána Vojtaššáka poznačené nepravdou zo strany nastupujúceho ateistického režimu, nespravodlivým súdom a dlhým väznením.

Keď si s vďačnosťou pripomíname vysviacku troch slovenských biskupov ako významný historický medzník, nemôžeme nevidieť jeho korene, ktoré siahajú až do cyrilo-metodského obdobia. Nitra totiž bola zvolená pred sto rokmi ako miesto konsekrácie biskupov práve pre svoju historickosť, ako „mesto Metodovo“ a pôsobenie týchto biskupov bolo pokračovaním v brázdě cyrilo-metodskej misie.

Dnešný deň sa v univerzálnej Cirkvi slávi ako sviatok svätých Cyrila a Metoda, spolupatrónov Európy. Veď oni svojím významom presiahli dobu, v ktorej pôsobili. Vytvorili hodnoty dodnes nábožensky a kultúrne formujúce a stvárnujúce národy Európy, ba i sveta. Ich poslanstvo v čase zrodu kresťanskej Európy bolo -

osobitne pre slovanské národy - zvlášť potrebné a ostáva aktuálne až do súčasnosti.

Oživotvorenie cyrilo-metodských hodnôt je inšpiratívne aj pre dnešného človeka, v časoch, keď sa zdanlivo končí a zaniká tradičná kultúra, pribúdajú pocity neistoty, úzkosti a vyprázdnenosti. Solúnski bratia sú aj dnes poslami nádeje. Potvrdzujú, že náboženské, kultúrne a duchovné úsilie má svoj zmysel a že je to dlhodobý proces „odovzdávania a prijímania“. Mali by sme sa k ich poslanstvu v plnej miere a v správnej podobe vrátiť ako k fundamentu, ktorý má svoju stabilitu. Slová pápeža sv. Jána Pavla II. - vyrieknuté 30. júna 1995 pred trisťtisícovým zástupom prevažne mladých, v Nitre-Janíkovciach - stále platia: „Drahí priatelia, uveďte si, aký neoceniteľný je dar, ktorý ste dostali od Boha. Dostal sa k vám po dlhej ceste generácií od čias svätého Cyrila a Metoda. Prijmite ho v zodpovednej slobode a usilovne ho zveľadujte.“

Drahí bratia a sestry, zveľadujeme dar viery aj tým, že sa budeme k náboženským hodnotám hlásiť v nasledujúcich dňoch pri sčítaní obyvateľstva.

„Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach,“ povedal Pán Ježiš v evanjeliu (Matúš 10,32). Využime, každý osobne, aj túto príležitosť, aby sme potvrdili svoju prináležitosť

ku Kristovi a k jeho Cirkvi.

Zároveň si pripomeňme, že naša viera nemôže zostať iba „na papieri“, ale má sa uskutočňovať konkrétnym spôsobom:

- v modlitbe, bohoslužbe, v praktizovaní lásky k Bohu a k blížnemu, v prejavoch telesného aj duchovného milosrdenstva.

Nastávajúci čas je možnosťou hovoriť o viere, pozývať k nej tých, ktorí sa vzdialili, intenzívnejšie svedčiť o pôsobení Boha v našich životoch;

aby svet aj naším prostredníctvom počul o jeho láske, aby sa nielen skrze naše slová, ale najmä skutky dozvedel o jeho добрote.

Veľa sme od Pána Boha dostali: veľkodušne, bezodplatne, štedro. Pripomeňme si to a prijatú veľkodušnosť a štedrosť aj

my odvážne prejavujme.

„Modlitbou nezmeškáš, almužnou neschudobnieš“, učili naši rodičia. Praktizujme to aj v dnešnej dobe. Robme, čo je v našich silách, aby nik nezostal pozadu, vylúčený, skartovaný - ako nám to pripomína Svätý Otec -, aby sa na nikoho nezabudlo.

Aj pri očakávanom sčítaní - drahí bratia kňazi, milí veriaci -, budme vo farnostiach ochotne nablízku tým, ktorí nemajú k dispozícii moderné technológie. Pomôžme najmä seniorom a bratom a sestrám, ktorí môžu mať obavy, či ťažkosti s elektronickými prostriedkami. Vydávajme v každej situácii vynachádzavé, živé svedectvo o viere, ktorú sme od predchádzajúcich generácií prijali, o nádeji a láske, ktoré uchovávame v našich srd-

ciach.

Na záver sa modlíme so zomierajúcim svätým Konštantínom-Cyrlom, ktorého deň narodenia pre nebo (štrnásty február 869) si dnes pripomíname:

„Pane, Bože môj, zachovaj verné stádo, nad ktorým si ustanovil mňa, nie súceho a nehodného svojho sluhu. Zbav ho bezbožnej a pohanskej zloby. [...] Všetkých spoj do jednoty, učiň ho ľuďom znamenitým, jednomyseľným v pravej viere [...] spravuj ich svojou mocnou pravickou, skry ich pod ochranu svojich krídel, aby všetci chválili a slávili tvoje meno“ (porovnaj: Život Konštantína, osemnásta kapitola).

V úsilí o zachovanie týchto hodnôt vás pozdravujú a žehnajú vaši biskupi.

- re -



snímka: M. Magda ml.

KATECHÉZA

Homília na 6. nedelu, rok B
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Zanedbávame blížnych, iba choroba a smrť nás prebudia

Milí veriaci,
chorí patria k tým, čo s bolesťou
berú na vedomie nedostatok zdravia.
Chorobu považujeme za nedostatok,
hoci choroba môže pomôcť
vytvoriť správny postoj pred Bohom.
Kým sme zdraví, zabúdame na Božiu
lásku. Zanedbávame blížnych. Len
choroba a smrť nás prebudia. Takáto
choroba, takáto láska priviedla
mnohých k Pánu Ježišovi.

Malomocenstvo bolo kedysi strašnou chorobou strašnejšou než dnes. Nebolo nemocníc ani liekov. Malomocní žili odlúčení ďaleko od spoločnosti, nesmeli sa s nikým stykať. Boli odkázaní na milosrdenstvo iných. Aj o Ježišovi sa dozvedeli prostredníctvom dobrých ľudí. Určite boli po uzdravení vďační nielen Ježišovi, ale aj tým, čo ich k nemu priviedli. Sprostredkovatelia medzi človekom a Ježišom sú vzácní. Bez Ježiša by neboli zdraví. To je úloha každého kresťana: privádzať chorých k Ježišovi, lebo On uzdravuje.

Wolfgang Borchert v básni píše o väzňovi, smutne sediacom vo svojej izbe. Denne sa môže iba pol hodiny poprechádzať po väzenskom dvore. Raz na prechádzke zbadá na dvore žltú púpavu. Aké dobré by bolo odtrhnúť si tento kvet a vziať si ho do cely. Ale ako to urobiť? Keď vystúpim z radu, zbadá to dozorca. Musím nájsť iný spôsob. Pri najbližšom kruhu vytvára tento väzeň väčšie kolo; spoločne ho nasledujú a tak sa mu nenápadne podarí odtrhnúť kvet.

Nepochybujeme, že život chorých

sa podobá väzeniu. Aj oni sú pripútaní k lôžku. Ale aj v takomto rozpoložení túžia po kvete lásky a pozornosti. Sú vďační za každú návštevu, za chvíľu času, čo im venujeme. Aký smutný je život manželky, keď od manžela nepočuje nič iné, iba: „Kedy už skončíš!“ Túto vetu som počul na vlastné uši. Takto sa sťažovala chorá, ktorá sa priznala, že ju napadli aj myšlienky spáchať samovraždu. Ale potom si povedala: „Keď už mám skazený tento život, neskazím si ešte aj večný.“

Nezabudnem ani na muža, ktorý ležal už 20 rokov. Toho zase manželka, keď počula, že je nevyliciteľne chorý, požiadala o rozvod. Chcel som ho potešiť, ale on povedal: „Netrápte sa, Otče, ja som sa so svojím stavom zmieril, nerepcem proti Bohu.“ Krásny postoj chorého. Svet je zrkadlo, v ktorom vidí človek seba samého. Keď sa naučíme usmievať, aj svet sa na nás usmeje. Keď sa naučíme láske k blížnym, aj oni nás budú milovať. Najlepší liek v chorobe je vedomie, že nás milujú, že s nami cítia. Preto som presvedčený, že najväčším darom je, ak človek považuje svoju ťažkú chorobu za stretnutie so svojím Ježišom, ktorý lieči naše choroby a vyliečil ich.

Pri ošetrovaní chorých patrí k veci aj to, že našich chorých privádzame k Ježišovi. ON je ten istý, včera i dnes. Nesprávna je prax, že nevoláme kňaza, aby sa, vraj, „chorý nezľakol“. Nenechávajme zaopatrenie na poslednú hodinu. Nielen vtedy treba volať Pána Ježiša, keď už smrť klo-

pe na dvere.

Stalo sa, že k ťažko chorej žene nevolali kňaza jej príbuzní, ale jej susedia. A kňaz prišiel. Chladne ho prijali, lebo vraj chorá nepotrebuje duchovnú pomoc. Ich nezaujímal ani duša, ani večnosť. Keď kňaz odchádzal, jeden z nich poznamenal: „Moja matka nerobila nič zlého.“ Je to možné, ale predsa jej niečo chýbalo. Nemala nádej, nádej na vykúpenie. Dnešné evanjelium nám oznamuje naozaj radostnú správu: Keď ochorieš, máš príležitosť zažiť bezprostredne Božiu blízkosť a Božiu lásku. Boh ťa chce uzdraviť, len k nemu volaj s plnou dôverou ako ten malomocný z dnešného evanjelia.

Pán Ježiš neodmieta nikoho, kto k Nemu prichádza. Už samotný príchod považuje za dôkaz dobrej vôle. Žiada však, aby stretnutie bolo úprimné a opravdivé. Čo urobíme dnes my, aby naše stretnutie s Kristom prinieslo úžitok? Vyznajme svoje hriechy a otvorme svoje srdcia účinku Božej milosti a budme vďační.

Malomocný z dnešného evanjelia nebol nevďačný. Svedčí o tom jeho život. S radosťou všetkým oznamoval, že je zdravý. Aj nás učí ďakovať. Mark Twain píše: „Keď prijmeš vyhľadaného psa a nakrmíš ho, nikdy ťa neuhryzne.“ Tu je často rozdiel medzi človekom a psom. Je to drastické, ale je to niekedy pravda. Nemali by sme byť nevďační. Preto sa modlime v každej svätej omši: „Je naozaj dôstojné a správne, vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane...“ Amen



Pohreb otca; snímka: súkromný archív rodiny Birošovcov



Na hrobe otca so sr. Bonitou; snímka: súkromný archív rodiny Birošovcov

KATECHÉZA

Homília na 1. pôstnu nedeľu, rok B
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Popol a Kríž

Milí veriaci, v týchto dňoch sa začal veľký pôst a toto nám pripomína popol, čo nám kladie na čelá Cirkev v podobe kríža. POPOL a KRÍŽ - aké čudné spojenie týchto dvoch symbolov, čo si tak protirečia. Popol nám pripomína pozemský život, ktorý tak nemilosrdne zomelie v mlyne pomínutelnosti nelútostný mlynár čas. Kríž nám zasa predstavuje Krista, Pána života, ktorý v našich pomínutelných rokoch chce pripraviť chlieb večného života. Najdôležitejšou našou úlohou v pôste je spoluúčinkovať na tejto práci a na príprave večného života.

Keď sa Pán Ježiš dal pokrstiť v Jordáne, svedčil o tom aj nebeský Otec. Preto sa hneď mnohí nazdávali, že hneď začne svoj učiteľský úrad. Nestalo sa tak, namiesto reči volil si mlčanie, namiesto ľudí lačných po Božom slove, volil si samotu na púšti. Musíme dať za pravdu prísloviu, podľa ktorého sa môže človek zbližovať z toho, že je vždy sám, alebo

z toho, že nikdy nie je sám. Potrebujeme samotu, ticho, lebo ono chová v sebe poklady, ktoré by sme darmo hľadali inde.

Prirodzene, Pán Ježiš nehľadal tam na púšti takýto zlatý poklad. ON sa tam chcel stretnúť s Bohom, pohovárať sa s NÍM a v jeho láske vykúpať svoje sväté človečenstvo. Je aj trápna samota, ticho, ale Ježišovo ticho nebolo takého druhu. Kto je v živom styku s Bohom, nikdy nie je tak trápne sám, opustený, ba, pre veriaceho človeka ticho bude sprostredkovateľom Božieho odkazu.

V jednej zaujímavej novele (rozprávke) sa dočítame, ako vo fantázii spisovateľky Anny Seghers nás navštevuje z inej planéty nám podobné bytosti. A jeden spomedzi nich, Melchior, sa tu na Zemi aj ožení. Má prístroj podobný slúchadlám, s ktorého pomocou ostáva v spojení so svojou pôvodnou vlastou. Všetko je v poriadku, kým nestratí toto spojenie. Podľa zemských vedcov v dôsledku akejsi katastrofy sa táto planéta a spojenie s ňou zničí. Preto nedostáva spojenie a odpoveď na svoje volanie. Smutne konštatuje, že ostal bez domova, preto stráca chuť do života a potíchu zomiera, lebo nik neodpovedá na jeho volanie.

V dnešných dňoch sa dosť často prízvukuje: „Boh zomrel!“ Prométheovský oheň spalil posmrtný svet - posmrtný život. Človek si sám vyrieši svoje problémy. Boha netreba, Boh nám nič ďalej neodkazuje. Tak zmýšľajú mnohí, ale na

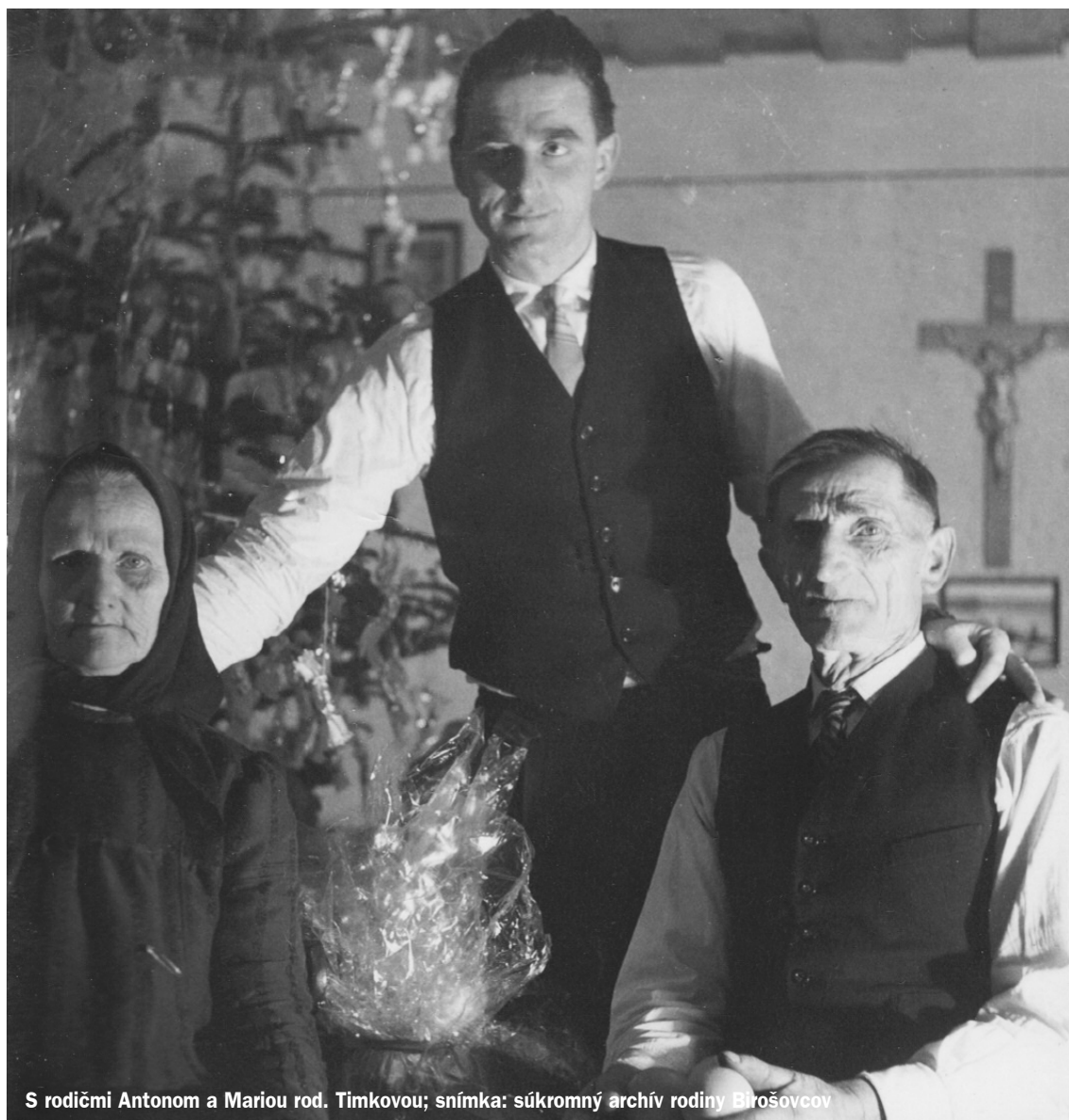
šťastie nemajú pravdu. Vysielačky fungujú. Ak niekto nevie nájsť spojenie, chyba je v ňom samom. Bytosť z druhej planéty zahynula, pretože nedošla odpoveď na jej odkaz. Aj ľudstvo agonizuje, ale neposlúchne tento Boží odkaz. Vážnym predpokladom spojenia s Bohom je, aby sme stišili všetko, čo nás ruší v hľadaní tejto Božej vlny...

Kristov pobyt na púšti nás učí aj tomu, aká je sila, čo ruší spojenie medzi Bohom a človekom. Ježiš preto odchádza na púšť, aby sa stretol s Bohom Otcom, ale nevďak sa stretáva so Satanom. Pán Ježiš hľadá Otca a Satan hľadá človeka, čo by sa dal pokúšať.

Pána Boha máme hľadať, aby sme sa s Ním mohli stretnúť. Ale Satan nás nájde aj bez hľadania. Žiaľ, on nás hľadá horlivejšie, ako my hľadáme Boha. Naša slabosť, ktorú prejavujeme v pokušlieniach, svedčí o tom, že často upadáme do hriechu. Dlho by sme mohli hovoriť o satanových nástrahách, ale aspoň jednu si musíme pripomenúť. Znie takto: „Uplatňujte sa, buďte blažení bez Boha. Zaprite Božie prikázania. Na javisku sveta hrajte nielen úlohy hercov, ale preberte aj úlohu režiséra. Nečakajte nič od Boha, ale vy si vybudujte nový, krajší svet!“ Na toto veľké pokušenie nás upozorňuje spisovateľ Dürrenmatt v divadelnej hre Mojmir na istej planéte. Medziiným dáva do úst herca toto: „Je mi 87 rokov, volám sa Adam a chcel som pozmeniť svet. Všade som sa stretol s nespravodlivosťou. Videl som

mizériu chudobných ľudí. Spoznal som tvrdosť a chamtivosť boháčov. Poznal som svet rozdelený na vykorisťovateľov a vykorisťovaných. Vstúpil som do odborov, pracoval som za pracujúci ľud, staval som za o zvýšenie mzdy, za skrátenie pracovného času, za platenú dovolenku, spravodlivý dôchodok. Lepil som plagáty, organizoval demonštrácie, rečnil na nich. Chytili ma a zatvorili. Potom ma zvolili za poslanca, dostal som sa aj do ministerskej rady. Pozmenili sme svet. Robotníkom zvýšili platy, platené dovolenky, zaslúžený odpočinok so sociálnym zabezpečením - a napriek tomu spokojní neboli... Stratila sa jedna nespravodlivosť, vyskytla sa druhá. Človek sa stal slobodným a nevedel si poradiť sám so sebou. Keď som na to prišiel, zriekol som sa úradu, lebo ani ja som si nevedel poradiť sám.“

Týmto všetkým nás chce spisovateľ oboznámiť s tým, že k daru života treba i návod AKO ŽIŤ! Náš Pán Ježiš Kristus nám toto všetko dal a dáva vo svojom evanjeliu. Preto Svätý Otec Ján Pavol II. volal: „Evanjelium je nádej sveta!“ A najmä teraz, v pôstnom období, si dajme očistiť slúchadlo viery, dajme pozor na jeho odkaz a dôverujme v radostnú správu našej spásy. Amen.



S rodičmi Antonom a Mariou rod. Tímkovou; snímka: súkromný archív rodiny Bilošovcov

KATECHÉZA

Homília na 2. pôstnu nedeľu, rok B
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Aj Premenenie Pána sa deje pred spoločenstvom

Milí veriaci,
keď prirovnávame Premenenie Pána na hore Tábor k dráme a chceme určiť jej názov, najvýstižnejšie ju môžeme pomenovať generálnou skúškou Ježišovo oslávenia. Je známe, že každému divadelnému predstaveniu predchádza generálna skúška, čiže predpremiéra. Deje sa to pred odborníkmi a novinármi, aby mohli hru posúdiť. Aj Premenenie Pána sa deje pred spoločenstvom: „Vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána a oni boli očitými svedkami Jeho premenenia.“

Vo významnejších mestách pri asanácii odstránili mnohé budovy. Lutujeme nie jednu historicky cennú budovu. V Budapešti zbúrali národné divadlo, na ktorého javisku sa v minulosti predstavili toľkí umelci. Maďari sa ale s divadlom museli rozlúčiť.

Keď sa pýtame, kde máme hľadať javisko Ježišovo oslávenia, na túto otázku nie je ľahké odpovedať. Evanjelium nedáva presný popis miesta, preto aj mienky sú rozličné. Podľa najstaršej tradície sa to odohrávalo na hore Tábor, vzdialenej asi 9 km od Nazareta. Hora má výšku 562 m. Dnes tam stojí nádherná bazilika. Existuje aj mienka, že horou oslávenia je Hebron vysoký 2 800 m. No Duch Svätý považoval za dôležitú udalosť, nie miesto.

Nie veci, ako hora, ale iné otázky sú vážne. Odkedy začal Pán Ježiš verejne účinkovať, znova a znova sa ozývali otázky: „Kto je tento človek?“ Aj sám Pán Ježiš považoval túto otázku za dôležitú, preto sa sám pýtal svojich učeníkov: „A za koho ma pokladáte vy?“ Oni

s Petrom odpovedali: „Ty si Kristus, Syn živého Boha!“ Teda tušili, že za Jeho človečenstvom sa skrýva Jeho božská podstata. Apoštoli to tušili, aj verili, preto ich zvlášť prekvapilo Premenenie. Azda aj ich, ale nás ešte viac prekvapuje tá skutočnosť, že sa Ježiš usiloval svoje Božské svetlo skryť. Len teraz, keď sa blíži jeho hrozné utrpenie, keď nastáva tmavá noc, dovolil zažiarit svetlu na svojej tvári. Celý život ukrýval Božie svetlo. Stal sa nám podobným vo všetkom okrem hriechu.

Teraz na krátky okamih ukázal svoje Božské svetlo. Tu nemyslím svetlo fyzické, ale na nestvorené svetlo Božie. V Božom svetle zjavujú sa ešte dvaja muži - Mojžiš a Eliáš - dve najväčšie osobnosti Starého Zákona. Prečo Mojžiš? Mojžiš vyviedol Izrael, teda Židov z egyptského zajatia. Patrí mu miesto pri Ježišovi, ktorý má vyvieť celé ľudstvo z hriechov, teda z diablovho zajatia. Na vrchu Sinaj sprostredkoval Mojžiš medzi Izraelom a Bohom zmluvu. On pokropil krvou obetného Baránka, vyvolený národ. Teraz sa on zhovára s Ježišom, ktorý uzavrie novú Zmluvu a spečatí ju svojou krvou. Je tu aj Eliáš, ktorý nekľakol pred pohanskými bohmi. Je tu s Ježišom, ktorý oslobodí človeka z hriechu poklony falošným bohom a zoznámi nás s pravým Bohom. Lukáš napísal ich rozhovor. Hovorili o Ježišom utrpení, čo odzrkadľuje Božiu lásku na Golgote.

Tria apoštoli s radosťou pozorujú na Učiteľa v oslávení. Peter je v úžase: „Pane, dobre je nám tu byť...“ Rád by tu zostal navždy. Veď

človek je stvorený pre radosť z Božej blízkosti. Tu by sme mali ostať a nie ísť na Golgotu. Preto nechápu a nechcú pripustiť Ježišovo utrpenie. Nevedia si predstaviť, že Božia sláva a utrpenie sú spolucestujúcimi na ceste životom. Nechápu, že to, čo sa tu odohráva, je generálnou skúškou - predhrou jeho úžasného oslávenia.

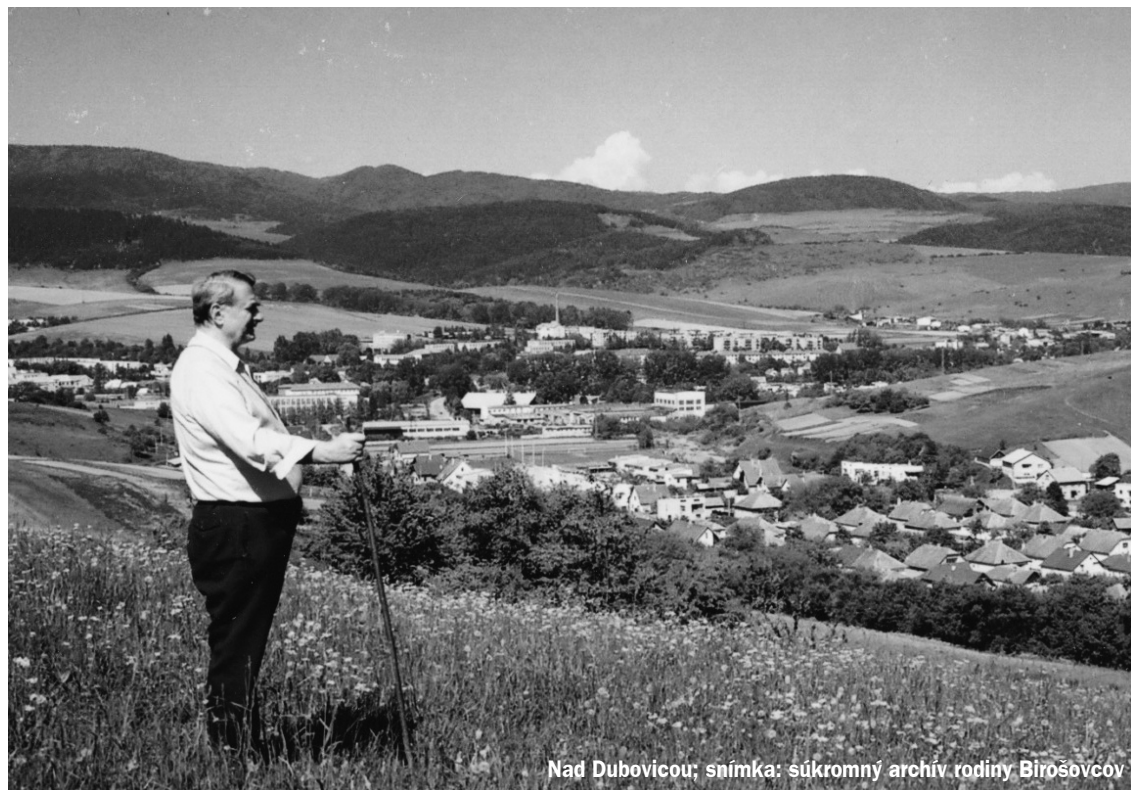
Pán Ježiš sa nie preto ukázal vo svojej sláve, aby ich očaril, ale aj teraz nás chce presvedčiť o budúcnosti, ktorá nás čaká. Keď Boh oslávi Krista, oslávi aj nás - svoje adoptované deti. Celý svet sa raz stane horou Premenenia. K tejto Hore sú zamerané sviatosti - pokánie a milosť. Premenia nás na jeho synov a dcéry. Urobia nás podobnými Kristovi. V Kristovi sa všetko zmení. V Jeho Premenení cítime to, čo cítil Peter: „Pane, dobre je nám tu...“

Peter, Ján a Jakub nemohli zostať na hore. Videnie sa pominulo a oni museli zostúpiť dolu. Ale svetlo, ktoré ich preniklo, zostalo v nich. Iste o tom často rozprávali. Pamätáš sa...??? A vtedy im vždy znova zažiarila tvár. Svetlo sa šíriло a dostalo sa k nám. Je to krásna úloha aj pre nás. Stretnúť sa s Kristom na hore viery. Zapáliť sa svetlom a vyžarovať ho tak, ako píše básnik: Je pravdou, že na hore nemôžeme ostať - v údolí naša tvár je iná, naša podstata je iná. Sme šedí, všední. Som ti na pohoršenie. A ty si pre mňa pohoršením!

Ale predsa: Nech je pre nás pohoršením. Nech nám stačí tá milosť, že sme s Ním spolu na Hore. Nech je to vidieť na našej tvári. Amen.



Na Slubici s bratom Valentom a synovcami; snímka: súkromný archív rodiny Bírošovcov



Nad Dubovicou; snímka: súkromný archív rodiny Bírošovcov

KATECHÉZA

Homília na 3. pôstnu nedeľu, rok B
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Pravým mestom nie je mesto, kde má každý človek svoj dom, ale Boh svoj chrám“

Milí veriaci, mnohí učenci sa rozličným spôsobom pokúsili definovať človeka, povedať, kto je človek. Považujú ho za rozumnú, pravdu poznávajúcu bytosť, ktorá môže voľiť medzi dobrom a zlom. Človek je vo svojej podstate náboženský tvor, myslia si odborníci. Uznávame, že náš život je dar a tak prichádzame k Darcovi. Pýtame sa, odkiaľ sme a kam ideme. Už táto otázka je vyjadrením náboženského zamierania. Prejavom nábožnosti je aj stavanie kostolov.

Je dávnou skúsenosťou, že so svojím Bohom sa stretávame ako Mojžiš a toto miesto považujeme za sväté. Tak zmýšľali aj pohania a Izraeliti. Preto kráľ Šalamún dal vystaviť v Jeruzaleme chrám k úcte pravého Boha. V 6. st. pred Kristom ho Babylončania zbúrali. No prvou myšlienkou po návrate domov bolo ho znovu vybudovať. Nebol už taký skvelý a nádherný ako predošlý, ale tento mal tú výsadu, že mohol privítať vo svojom priestore Vykupiteľa. Každoročne putova-

li do Jeruzalema a so žalmistom spievali: „Pane, milujem okrasu Tvojho domu a miesto, kde prebýva Tvoja sláva. Lebo jeden deň v Tvojich nádvoľoch je mi vzácnejší, než iných tisíc...“

Pán Ježiš nasledoval svojich súčasníkov. Často navštevoval chrám. Pravda, najviac hovoril vo voľnej prírode, v chráme prírody znel jeho hlas radostnej zvesti. Všetko premieňal na sväté miesto. Preto Palestínu voláme Svätou zemou. No pozeral do budúcnosti, vážil si chrám, ktorý sa stal predobrazom našich kostolov. Nazval ho domom svojho Otca. Túžba stavať kostol je v súlade s Ježišovou túžbou.

Evanjelium, ktoré sme počuli, je nový dôkaz Ježišovej úcty k Božiemu domu. Z povrázkov uplietol bič a vyhnal predavačov z chrámu. Všetkých to zarazilo, lebo neboli zvyknutí na takýto spôsob správania sa. On, ktorý bol taký zhovievavý a milosrdný voči hriešnikom, siahol po nástroji násillia. Nesprával sa tak v dome Šimona ku hriešnici, hoci farizeji by to boli veľmi radi videli. Neprevrátil stoly mýtnikov, naopak, prisadol si k nim. Nehodil kameň do cudzoložnice, ba aj Judáša nazval priateľom. Preto je tak prekvapujúce jeho počínanie v chráme voči peňazomencom a predavačom. Prečo?

Veď predavači a peňazomencom boli potrební pre nerušený priebeh bohoslužieb. Rozhorčil sa len preto, lebo narušali najšľachetnejšiu

ľudskú činnosť - modlitbu. Veľkňaz pre svoje obchodné záležitosti prehliadol toto zneuctenie. No Ježišovej pozornosti to nemohlo ujsť. On bol nekompromisný, keď išlo o úctu v nebeskému Otcovi. Svedkovia tejto udalosti s prevkapaním pozreli na seba a pýtali sa: „Akým právom si takto počínaš?“ Nepatríš predsa k predstaveným chrámu. Nemáš právo takto si počínať! Ak to robíš, preukáž svoju kompetenciu zázrakom! Ježiš by mohol splniť ich želanie. Mohol by vystúpiť na strechu chrámu a spustiť sa odtiaľ bez úrazu, ako to od neho žiadal Satan. Dukáty peňazomencom by mohol premeniť na kameň. Mohol by potrestať predavačov nemotou. No obrana spravodlivej veci nepotrebuje takéto znamenia.

Istý ústupok predsa len urobí, keď hovorí: „Zborte tento chrám a ja ho za tri dni znova postavím.“ Skoro počujeme, ako zhlipli jeho priatelia aj nepriatelia. Ako sa opovažuje toto povedať? Zboriť Boží chrám - už len to vysloviť je bohorúhavý čin. A potom ho za tri dni znovu postaviť? Tento chrám, ktorý desiatročia stavali... Je to nezmyselná reč. Možnože aj apoštol nad tým krútil hlavou. Najradšej by odišli. Nie bez príčiny evanjelista poznamenáva, že zmysel Ježišových slov poznali až po jeho zmŕtvychvstaní. Vtedy pochopili, že chrám nie je náhrobným pomníkom, ale príbytkom živého Boha. Je to spoločný dom veriacich...

Na našom pozemskom putovaní

je miestom oddychu, kde sa posilňujeme na ďalšiu cestu do nového života. Je to sväté miesto, kde nás Ježiš znova pozýva na svoju hostinu. Pravda, aj najkrajší dom je pre nanajvýš vznešeného Boha málo vhodným miestom. No z našej strany sa žiada, aby sme nikdy nedovolili zopakovanie Betlehema, kde bol Syn Boží nútený narodiť sa v maštali. Čo dávame Bohu, nikdy nie je dosť krásne. Ale naša úcta od nás vyžaduje vyvíť vrcholné úsilie.

Mešťan mesta Florencia hovorí: „Pravým mestom nie je mesto, kde má každý človek svoj dom, ale Boh svoj chrám.“ K tomu by sme mohli pridať túžbu, aby bol náš kostol plný. Kedy je kostol pekný? Vytvárajú jeho krásu obrazy a sochy? Umelecké diela?... Iste aj to, ale najkrajší je kostol vtedy, keď je plný úprimne zbožných veriacich ľudí, pre ktorých viera nie je obchodom a kostol nie je predajňou spásy, ale miestom, kde sa stretávame s Ježišom a z tohto stretnutia čerpáme silu do života. Amen.



Mária Rázusová-Martáková

Nepoznanému

Teba vraj niet!

*Vraj si len taký fantóm bledý,
pánsky bič na útlak pospolitej triedy,
Ty vraj len do tmy rútiš svet.*

*Bo človek nemá duše, nemá ducha,
len mechanika všetko ženie vpred.*

Nie, Teba vraj niet!

*Pravdou je len to,
čo chápú zmysly moje.*

*Kristus a Ty? Všetko iba tmou je,
a vaša náuka svet nevytiahne z biedy.
Dávno ho popreli mnohé vykopávky,
i sama zem, stará milióny liet.*

Nie, Teba niet!

*Ja viem... i zarážam svoj krok
kade-tade*

*po lúkach zelených,
po mladuškom sade,
kde višňa vyhnať prvý mliečny kvet.*

*Ach, kto ťa stromček môj,
vystavil tak umne?*

A z višne vonia, vonia med...

Nie, Teba niet!

A padá tma.

Snívam hladiac na nebesia...

Kto znáš ich tajomstvo?

*Tisíc svetov skvie sa,
závratnou rýchlosťou sa ženú vpred.
Som ako v chráme.*

*Či divom sa ti nezdá,
že naša zem je práve taká hviezda,
čo nikdy nezmyli svoj nádherný let?
Vraj, Teba niet! Tak nech Ťa niet!*

*A predsa všetka vtač,
všetky tvory zeme,
každý kvet, strom a byľ,
každý plod a semä,
a všetok vzduch sa skvie*

*veľkou slávou Toho,
čo skrytý, tajomný, nepoznaný mohol
stvoríť ten div, ten čarovný svet!*

Teba vraj niet!

*Ale ja dušu v sebe cítim,
ja viem, že nekončím život týmto žitím,
že musím dosiahnuť svojich mät!
Preto sa bijem a neustúpim z boja,
kým s Tebou nesplynie
smutná duša moja,
Ty, Bože, pravdy večný stred!*

Odišiel od nás a je stále s nami

Keď sa narodí človek, je ako nepopísaný list. Keď sa vráti naspäť k Otcovi, list sa uloží do knihy života. Je ako kvetina na zakvitnutej lúke medzi množstvom iných kvetov. Každý je iný, jedinečný, neopakovateľný a len spolu s ostatnými kvetmi vytvára nádhernú scenériu zakvitnutej lúky ako Božie dielo, ktoré vychádza z Božej Lásky.

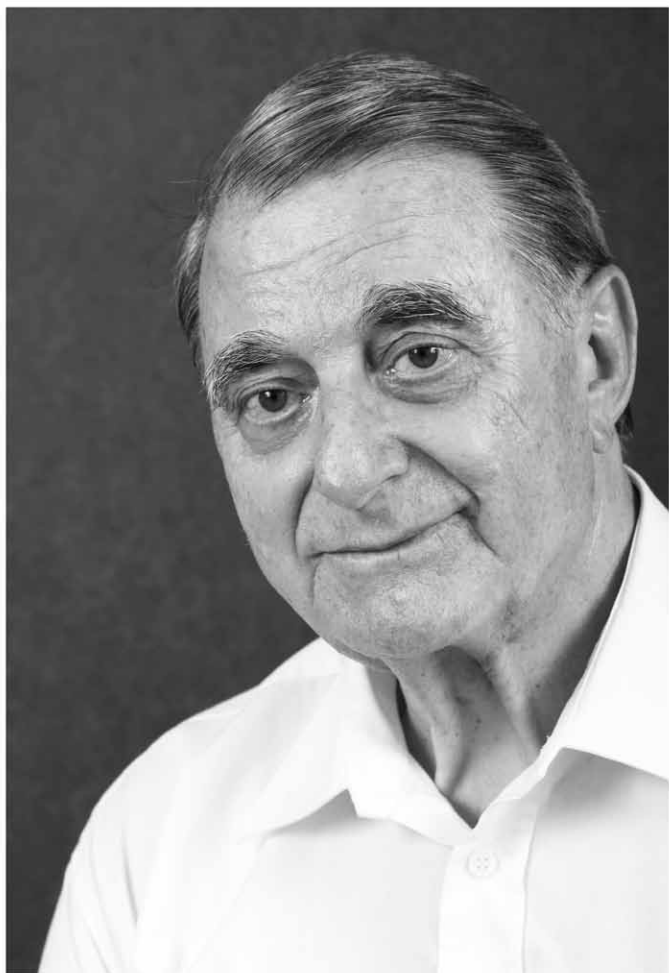
V adventnom čase, keď sme si pripravovali program na vysluhovanie sv. zmierenia pred Vianocami, vedeli sme, že náš rodák d. o. Janko Biroš nám už nemôže prísť vypomáhať. On sa už v ťažkej chorobe pripravoval na druhý Ježišov príchod v spoločenstve služobníkov predstúpiť pred Božiu tvár. Pred Vianocami 21. decembra na cintoríne vo Vítaze sme mu mohli povedať Zbohom a Do videnia!

Pred vydaním nášho farského časopisu Spektrum ma oslovil náš d. o. Marek: „Bolo by dobré vzdať hold, spomienku d. o. Jankovi Birošovi, Ty by si mohol o ňom viac vedieť, napíšať.“ V tej chvíli som bol trochu zaskočený, čo mám o ňom napísať. Pred očami sa mi vynorilo množstvo spomienok, obrazov z jeho života. Každý skutok či pôsobenie zanecháva hlbokú stopu v tom druhom a tak sa spájame, vzájomne ovplyvňujeme.

Duchovný otec Janko bol odo mňa o desať rokov starší. V dedine sa všetci dobre poznáme. Od malička bol pre mňa vzorom. Keď som nastúpil do seminára, bol vo 4. ročníku. V tom čase nás do 1. ročníka prijali 120 bohoslovcov. Bola to Dubčekova éra. Začala sa normalizácia a mnohé veci sprísňovali aj voči Cirkvi. Tu sa začínajú prvé peripeťie. Čakalo sa, že sa otvorí druhý seminár na Spišskej Kapitule. Situácia bola nejasná. Ako prváci sme nastúpili o dva týždne neskôr. Bratislavský seminár na takýto počet nebol celkom pripravený. Starší bratia bohoslovci boli ubytovaní v stiesnených podmienkach, zabehnutých pravidiel seminára. Bol som ubytovaný na dvojke v druhej budove, v ktorej ešte boli umiestnení študenti VŠMU. V seminári som sa dostal na izbu, kde nás v jednej izbe bolo 24 mladých mužov na poschodových posteliach, ktoré pozbierali z iných internátov. Seminárske zariadenia sa opravovali, zároveň bola rozkopaná ulica kvôli archeologickým vykopávkam. Taktiež samotný dvor – jedáleň a kaplnka sa opravovali. Dom sv. Martina bol zaplnený stavebným lešením už 17 rokov.

Tu bol pre mňa d. o. Janko skutočnou oporou. Seminaristi sme si boli blízki viac ako bratia. Po prednáškach sme šli na obed a hneď na povinnú vychádzku v skupinách z každého ročníka jeden až traja, podľa počtu v ročníku. Starší bratia boli pre nás ako duchovní vodcovia, odovzdávali sa skúsenosti zo skúšok, udržiavala sa súdržnosť, kolektívnosť, jednota... Veď sme boli takmer zo všetkých kútov Slovenska spolu s bratmi východného obradu. Bolo to niečo, čo sa naučiť nedá, iba spolu prežiť. Ešte spomeniem prednáškovú posluchárne tzv. auly. Boli malé, preplnené dospelými ľuďmi s vydýchaným, prehriatym vzduchom. Opisujem to preto, že aj táto situácia nás silno formovala.

Do tejto situácie a tohto prostredia prichádza ďalšie dusno, a to prepúšťanie zo seminára. Tí bratia, čo boli starší a mali už nejaké iné štú-



diá na iných školách alebo aj postavenie v práci, začala štátna správa prepúšťať zo seminára. Vlastne pod tlakom bol celý seminár, proti tomuto rozhodnutiu sa nedalo odvolať. Bolo to kruté.

Do tejto skupiny padol aj náš rodák Janko Bíroš. Na rováši mal ešte iný dôvod – účasť mladých študentov na Devíne, kde recitoval nám známu báseň M. Rázusovej-Martákovkej Nepoznanému. Teda mal až dva dôvody na prepustenie. Stalo sa, že po prvých prepustených sa všetci seminaristi vzopreli. Celý seminár začal hladovku. Táto správa sa dostala do sveta cez vysielanie rádia Slobodná Európa. Ešte v ten deň to vedelo aj celé Slovensko. Prepúšťanie zo seminára sa zastavilo.

Tieto udalosti nášmu rodákovi Jankovi pomohli doštudovať. Avšak neistota trvala až do dňa kňazskej vysviacky. Košická diecéza v jeho ročníku mala iba štyroch adeptov. Opísané udalosti mali veľký vplyv na formovanie takýchto osobností, ktorí boli krásnym svedectvom vernosti Bohu. Všetci bratia museli nejakým spôsobom podobne zápasť až do revolúcie v r. 1989. So štátnym súhlasom pre spovedanie, ká-

zanie a vôbec účinkovanie na odpustoch. Pri obsadzovaní farností boli taktiež problémy.

D. o. Janko Bíroš s jeho spôsobmi - s úžasným darom výrečnosti, s darom nádherného hlasu, so živou vierou pri ohlasovaní Božích právd. Jeho kázne, ktoré si zapisoval, so svedomitou prípravou svoje talenty rozvíjal, prenášal do svojej činnosti v pastoračii. Toto bol jeho základný fundament pôsobenia.

Bral svoje povinnosti úprimne, s hlbokou zodpovednosťou pred Bohom. Takto bral svoje pôsobenie. Najvyššou autoritou bol preňho Boh, ktorému patrí aj absolútna úcta. Využíval svoje nadanie na Božiu slávu. Keď slávil sv. omšu a bolo tam len pár ľudí, preňho to bola vždy slávnosť. Dával to najavo spevom a uzobranosťou.

Spomínam si, keď mal prísť do farnosti Hanušovce nad Topľou. Skoro jeden rok pred jeho príchodom bola farnosť neobsadená. Jeho predchodca zomrel a iba kňazi z dekanátu zastupovali prázdnu farnosť, hoci už samotní kňazi boli vo svojich farnostiach preťažení. Aj ja som chodil vypočúvať zo Sečovskej Polianky, ktorá bola vzdialená 30 kilometrov, skoro jeden rok. Farnosť bola rozsiahla, dnes je rozdelená, pôsobia tam až traja kňazi (pozn. autora).

Po duchovnej stránke bola farnosť polomŕtva. Predchodcom bol staručký kňaz, ktorý bol frustrovaný Štátnou bezpečnosťou, bola to taktika boja komunizmu proti Cirkvi. Náš rodák sa pustil do boja obnoviť duchovný život a veru nemal to ľahké – kosa a kameň.

Jedna farníčka mi po čase spomína: Duchovný otec Ján nás veľa poučil, čo dovtedy nám nikto ne-

vysvetlil. Raz, keď šiel zaopatriť, bol pri chorom stolík zaplnený liekmi, zvyškami po jedle. Žiadna sviečka, žiaden krížik, skrátka nebolo dôstojného miesta pre Svätosť. K pristupovaniu sv. prijímania v kostole bolo, akoby to bol nejaký zákusok, ani Amen, ani ďakujem. Keď ľudí nabádal, niektorí to ťažko prijímali. Duchovný otec Janko to trpezlivosťou, tým, čo mal v sebe, učil a viedol, dával to na pravú mieru: „Dajte Bohu, čo mu patrí (najviac úctu).“ Toto som u neho najviac obdivoval.

Určite má každý z nás nejakú skúsenosť s jeho osobným stretnutím, mohli by sme pokračovať. Táto spomienka mu patrí za to všetko ako poďakovanie. Zostáva pre nás ako spoločný poklad našej farnosti, lebo máme mnoho spoločného. S hrdosťou o každom z nás hovoril: „Toto je môj krajan, rodák, Víťazan, Víťazanka“, na čo bol hrdý. Mal vo veľkej úcte duchovného otca Petra Adamčáka.

Toto sú z jeho života len odrobinky, peľ pre naše srdcia, aby priniesol plod pre náš život. Kiežby si to z našich mladých niekto prečítal, lebo túto súdržnosť, vernosť, obetavosť, vytrvalosť, prajnosť všetci potrebujeme. V období digitalizácie zdanlivej slobody je v tom naša sila a záchrana.

Nech mu Pán Boh dá večnú odmenu! Ďakujem nášmu d. o. Marekovi za vedenie zodpovednosti za naše Spektrum, tiež Martinovi Magdovi a jeho spolupracovníkom a spolupracovníčkam. Nech je časopis pre nás Božím požehnaním.

P. S. Ak máme dobrú skúsenosť, podeľme sa s ňou. Cirkev pretrvá, lebo v tom je jej zážračná sila.

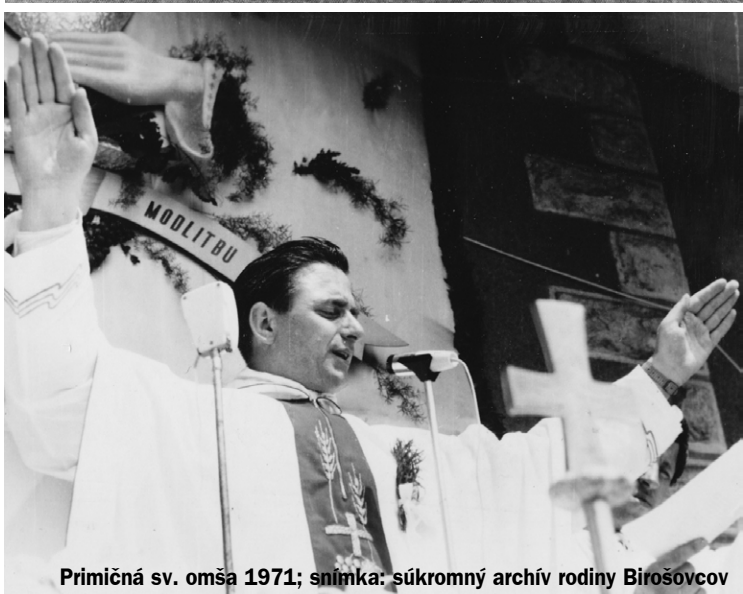
d. o. František



Vianoce 1966; snímka: súkromný archív rodiny Bírošovcov



Na Štvrtkoch pri koscoch; snímka: súkromný archív rodiny Bírošovcov



Primičná sv. omša 1971; snímka: súkromný archív rodiny Bírošovcov

Za d. o. Jánom Birošom

Duchovný otec odišiel a čas sa nezastavil

„Neznamenám nič, ale som Tvoj, Pane.“ (sv. Augustín) - epitaf z náhrobkú

Ubehli vianočné sviatky, nastúpil nový rok. Je pár týždňov od pohrebu a v ďalekej kazašskej Karagande sa už končí slávenie gregoriánskych svätých omší s úmyslom vyprosiť nekonečné milosrdenstvo pre dušu zomrelého. Zapalujeme sviečky na hrobe, spomíname v modlitbách. Fotografia na stene nám pripomína, že ho už niet medzi živými. Ale spomienok zostalo veľa. Rodine, priateľom a mne tiež.

Duchovného otca som poznala skoro štyridsať rokov. Bola som študentkou prvého ročníka vysokej školy, keď nám v hanušovskej farnosti zomrel dlhoročný pán farár Alfréd Wilk, ktorý ma krstil a viedol po duchovnej stránke až do dospelosti. A po ňom prišiel v roku 1982 duchovný otec Ján Biroš. Neprehliadnuteľná postava, nádherný hlas a láska - vá disciplína. Ako prvú pochoval u nás, vtedy ešte na filiálke v Bystrom, moju babku. Jeho spev pri pohrebných obradoch, ktoré sa vtedy konali ešte v dome, na dvore, v kostole i na cintoríne, sa mi vryl do srdca, aj keď bol smútočný.

Kládal veľký dôraz na jednoduché veci, ktoré sú však dôležité v živote kresťana. V nedeľu pred prvým piatkom nám oznámil, kedy bude spovedať a že bude veľmi rád, ak sa vyspovedajú všetci, ale s jednou podmienkou: ak má niekto hnevnička, nech za ním zájde a zmieri sa, lebo ak to neurobí, nedostane rozhršenie a ak to urobí, zažije veľkú radosť, lebo Pán Boh takého hriešnika najviac miluje. Veľa ľudí sa vtedy zmierilo a odpustenie prinieslo do rodín pokoj a radosť. Utkvelo mi to v pamäti, lebo aj v našej rodine došlo k zmiereniu.

Učil nás veľkej úcte k Sviatosti Oltárnej: Každý tretí v rade pred prijatím Eucharistie pokľakne na pravé koleno a nahlas vysloví Amen, lebo tvoje Amen znamená Verím Pane, že si prítomný v tejto sviatosti. Pripomínal nám dodržiavanie pôstu v každý piatok. Modlitba a pôst majú neuveriteľnú silu.

To sú iba čriečky z mozaiky, ktoré som prežila s duchovným otcom, kedy som ani netušila, že sa raz vydám do Birošovej rodiny.

Pôsobil v našej farnosti necelé tri roky a keď dovolil pešiu procesiu na sviatok Božieho tela z filiálky do farského kostola, svetská moc sa postarala, že ho hneď preložili až k ukrajinským hraniciam na opustenú faru. Ale aj tam našiel spriaznené duše.

Čas utekal, ako uteká aj teraz. O päť rokov nás s manželom zosobášil, stali sme sa rodinou. Pokrstil nám troch synov a stretávali sme sa častejšie. Pri rodinných oslavách, pri sv. Anne i vo sviatky. Vďačím mu aj za krásnu púť do Fatimy a Lúrd, na ktorej bol duchovným sprievodcom.

Keď ukončil svoje pôsobenie v poslednej farnosti v Dubovici, rozhodol sa pre život v kňazskom domove vo Veľkom Šariši a do Víťaza mal bližšie. Aj v našom dome mal izbičku, ktorú využíval, keď chodil vypomáhať so spovedaním pred prvými piatkami, vo sviatky alebo si prišiel oddýchnuť do rodiska. Najväčšiu radosť mu robili výlety s chlapcami do víťazských lesov, hlavne na Sľubicu.

Všetky jeho návštevy boli popretkávané spomienkami na rodinu, štúdium, priateľov, na život vo farnostiach. Každý, kto ho poznal, vie, že vedel rozprávať mimoriadne pútavo a s krásnou výslovnosťou.

A tak sme sa dozvedeli, že oslavoval narodeniny s Karlom Gottom, že pred prijatím do seminára bol na konkurze do Divadla Jonáša Záborského a vďaka krásnemu hlasu ho aj prijali, že ako seminarista pozval k štedrovečernému stolu do rodiny svojho brata, keďže jeho rodičia už nežili, najchudobnejšiu rodinu z Víťaza a obdaril ich darčekom, že prvé deti, ktoré pokrstil po kňazskej vysviacke, boli Hanka Blizmanová, Marienka Magdová a Peter Bialončík.

I takéto sú moje spomienky na vzácneho človeka - kňaza. Nikdy pri odchode z nášho domu nezabudol na požehnanie: „Na príhovor vašich patrónov nech vás žehná všemohúci Boh...“ Bol určite a nielen mojím priateľom na telefóne, keď boli potrebné sv. omše či modlitby za zdravie a pomoc v chorobe, či iných starostiach. Bolo to mnoho a mnohokrát a preto ďakujem.

Na oslave 80-ky plánoval oslavu 50. výročia kňazskej vysviacky na 20. jún 2021, ale Boh rozhodol ináč. Po pobyte v nemocnici sa nakazil vírusom a aj keď sa z neho vyliečil, ubolené telo už nevládalo ďalej. Verím, že v dome Otca ho už nič neboli.

Nech odpočíva v pokoji!

Hanka Birošová

Posolstvo Svätého Otca Františka na Pôstne obdobie 2021

„Hľa, vystupujeme do Jeruzalema“ (Mt 20, 18)

Pôstne obdobie: čas na obnovu viery, nádeje a lásky

Drahí bratia a sestry,

keď Ježiš zjavil svojim učeníkom, že bude trpieť, zomrie a vstane z mŕtvych, aby splnil vôľu svojho Otca, odhalil im najhlbší zmysel svojho poslania a pozval ich, aby sa podieľali na tomto poslaní, zameranom na spásu sveta.

Na pôstnej ceste, ktorá nás vedie k veľkonočnému sláveniu, si pripomíname toho, kto „sa uponížil, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži“ (Flp 2, 8). V tomto čase obrátenia si obnovujeme našu vieru, čerpáme „živú vodu“ nádeje a s otvoreným srdcom prijímame Božiu lásku, ktorá nás premieňa na bratov a sestry v Kristovi. V predvečer Veľkej noci si obnovíme svoje krstné sľuby, aby sme sa pôsobením Ducha Svätého znovuzrodili ako noví muži a nové ženy. Avšak už cesta Pôstnym obdobím, ale aj celé kresťanské putovanie životom, sa deje vo svetle zmŕtvychvstania, ktoré oživuje city, postoje a rozhodnutia toho, kto chce nasledovať Krista.

Pôst, modlitba a almužna, ako ich predstavuje Ježiš vo svojej reči (porov. Mt 6, 1 – 18), umožňujú a vyjadrujú naše obrátenie. Cesta chudoby a zriekania sa (pôst), láskyplná starostlivosť a záujem o zraneného človeka (almužna) a synovský dialóg s Otcou (modlitba) nám umožňujú konkrétne uskutočňovať úprimnú vieru, živú nádej a čínorodú lásku.

1. Viera nás pozýva, aby sme prijali Pravdu a stali sa jej svedkami pred Bohom a všetkými našimi bratmi a sestrmi.

Prijať a žiť Pravdu, ktorá sa zjavila v Kristovi, značí predovšetkým dovoliť, aby nás v Pôstnom období zasiahlo Božie slovo, ktoré nám Cirkev z generácie na generáciu ohlasuje. Táto Pravda nie je rozumovým konštruktom vyhradeným len pre niekoľko vyvolených, nadradených alebo výnimočných myslí, ale je to posolstvo, ktoré prijímame a môžeme porozumieť vďaka chápevemu srdcu, otvorenému pre veľkosť Boha, ktorý nás miloval prv, ako sme o tom vedeli. Tou Pravdou je sám Kristus, ktorý prijal našu ľudskú prirodzenosť až do dna a stal sa Cestou vedúcou k plnosti Života, ktorá je náročná, ale otvorená pre všetkých.

Pôst prežívaný ako skúsenosť odriekania privádza všetkých, čo ho prežívajú v jednoduchosti srdca k tomu, aby znovuobjavili Boží dar a pochopili, že sme stvorenia na jeho obraz a podobu a že v ňom nachádzame svoje naplnenie. Ten, kto sa postí, sa vďaka dobrovoľne prijatej chudobe stáva chudobným s chudobnými, pričom „zhromažďuje“ bohatstvo lásky, ktorú prijal a o ktorú sa delí. Takto chápaný a praktizovaný pôst pomáha milovať Boha a blížneho, pretože, ako učí sv. Tomáš, láska je pohyb, ktorý upriamuje pozornosť milujúceho na milovaného, pokladajúc ho za jedno so sebou samým (porov. Fratelli tutti, 93).

Pôstne obdobie je čas pre vieru, pre prijatie Boha do nášho života, aby sme mu umožnili „prebývať“ medzi nami (porov. Jn 14, 23). Postiť sa znamená oslobodiť náš život od všetkého, čo ho ťaží, aj od presýtenosti informáciami – či už pravdivými alebo nepravdivými – a konzumnými produktmi, a otvoriť dvere nášho srdca tomu, kto k nám prichádza úplne chudobný, no zároveň „plný milosti a pravdy“ (Jn 1,14): Božiemu Synovi, Spasiteľovi.

2. Nádej je ako „živá voda“, ktorá nám umožňuje pokračovať na našej ceste.

Samaritánka, ktorú Ježiš pri studni prosí, aby sa mu dala napiť, nechápe, keď jej hovorí, že jej môže ponúknuť „živú vodu“ (Jn 4, 10). Najprv si, samozrejme, myslí, že ide o materiálnu vodu, Ježiš však má na mysli Ducha Svätého, ktorého nám v hojnosti daruje v tajomnej udalosti Veľkej noci a ktorý nás naplní nádejou, čo nikdy nesklame. Už pri ohlásení svojho utrpenia a smrti poukazuje Ježiš na nádej, keď hovorí: „...ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych“ (Mt 20, 19). Ježiš hovorí o budúcnosti, ktorú nám otvorilo dokorán Otcovo milosrdenstvo. Dúfať s ním a vďaka nemu znamená veriť, že dejiny sa jednoducho nekončia našimi omylmi, naším násilím, nespravodlivosťou a hriechom, ktorý ukrižuje Lásku. Znamená to čerpať z jeho otvoreného Srdca Otcovo odpustenie.

V aktuálnej znepokojujúcej situácii, ktorú zažívame a v ktorej sa všetko zdá krehké a neisté, sa môže zdať

provokáciou hovoriť o nádeji. Pôstne obdobie je však práve obdobím nádeje, keď obraciame zrak k trpezlivému Bohu, ktorý sa neprestajne stará o svoje stvorenie, pokým my s ním často zle zaobchádzame (porov. Laudato si', 32 – 33.43 – 44). Ide o nádej na zmierenie, ku ktorému nás zápalisto vyzýva sv. Pavol: „Zmierite sa s Bohom!“ (2 Kor 5, 20). Prijatie odpustenia vo sviatosti zmierenia, ktoré je ústredným bodom našej cesty k obráteniu, nám umožňuje šíriť odpustenie: keďže sme ho sami prijali, môžeme ho aj my ponúknuť, ak sme schopní žiť v pozornom dialógu a zaujať postoj, ktorý je pre zranených útechou. Božie odpustenie nám – aj cez naše slová a skutky – umožní prežívať Veľkú noc v bratskom duchu.

V Pôstnom období myslíme viac na to, aby sme hovorili „slová povzbudení, ktoré poskytnú útechu, dodajú silu, potešia, vzpružia“ (Fratelli tutti, 223). Na sprostredkovanie nádeje niekedy stačí byť „láskavým človekom, ktorý odloží nabok svoje starosti a naliehavé potreby, aby venoval pozornosť, aby daroval úsmev, aby povedal slovo povzbudení, vytvoril priestor na vypočutie uprostred toľkej ľahostajnosti“ (tamže, 224).

V tichom sústreďení a modlitbe je nám darovaná nádej ako vnútorná inšpirácia a svetlo, ktoré osvetľuje výzvy a rozhodnutia na ceste uskutočňovania nášho poslania. Preto je dôležité ísť do ústrania a modliť sa (porov. Mt 6, 6), aby sme v skrytosti stretli milujúceho Otca.

Prežívať Pôstne obdobie s nádejou značí vnímať, že v Ježišovi Kristovi sme svedkami nového času, v ktorom Boh „robí všetko nové“ (porov. Zjv 21, 1 – 6). Znamená to prijať nádej Krista, ktorý obetoval svoj život na kríži a ktorého Boh na tretí deň vzkriesil, a zároveň byť „stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto [nás] vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je v [nás]“ (1 Pt 3, 15).

3. Láska, prežívaná v Kristových stopách, ako pozornosť a súcit voči každému človeku, je tým najvyšším prejavom našej viery a našej nádeje.

Láska sa raduje, keď vidí druhého rásť. Preto aj trpí, keď druhého sužuje úzkosť: v osamelosti, chorobe, bez strechy nad hlavou, v opovrhnutí, v núdzi... Láska je pohnútkou srdca, ktorá nás núti vyjsť zo seba a vytvára puto spoluúčasti a spoločenstva.

Vychádzajúc z lásky k iným ľuďom (sociálnej lásky) „možno napredovať k civilizácii lásky, ku ktorej sa všetci môžeme cítiť povolaní. Dobročinná láska, so svojím univerzálnym dynamizmom, môže vybudovať nový svet, pretože nie je sterilným sentimentom, ale najlepším spôsobom dosiahnutia účinných ciest rozvoja pre všetkých“ (Fratelli tutti, 183).

Láska je dar, ktorý dáva nášmu životu zmysel a vďaka ktorému považujeme núdneho za člena našej vlastnej rodiny, za priateľa, brata či sestru. To málo, o ktoré sa v láske podelíme, sa nikdy neminie, ale sa premení sa na rezervoár života a šťastia. Tak to bolo aj s múkou a olejom vdovy zo Sarepty, ktorá ponúkla pecník chleba prorokovi Eliášovi (porov. 1 Kr 17, 7 – 16); alebo s chlebami, ktoré Ježiš požehnal, lámal a dával učeníkom, aby ich rozdali zástupom (porov. Mk 6, 30 – 44). Tak sa stane aj s našou, malou či veľkou almužnou, ak ju ponúkneme s radosťou a úprimne.

Prežívať Pôstne obdobie v láske značí starať sa o tých, čo v dôsledku pandémie Covidu-19 trpia, sú opustení alebo ustráchaní. V situácii veľkej neistoty ohľadom zajtrajška si spomeňme na slová, ktorými sa Boh obracia na svojho Služobníka: „Neboj sa, veď ťa vykúpim, po mene ťa zavolám ty si môj“ (Iz 43, 1) a v láske ponúkneme aj slová nádeje, ktoré umožnia druhému pocítiť, že Boh ho miluje ako svoje dieťa.

„Len s pohľadom, ktorý láska rozšíri za horizont, ktorý prijíma dôstojnosť druhého, môžu byť chudobní uznaní a ocenení v ich nesmiernej dôstojnosti, úcte k ich vlastnému štýlu a kultúre, a tak skutočne integrovaní do spoločnosti“ (Fratelli tutti, 187).

Drahí bratia a sestry, každá etapa života je časom, aby sme verili, dúfali a milovali. Táto výzva prežívať Pôstne obdobie ako cestu obrátenia, modlitby a delenia sa o naše dobré, nech nám v našej komunitnej i osobnej pamäti pomôže oživiť vieru pochádzajúcu od živého Krista, nádej rozniecovanú dychom Ducha Svätého a lásku, ktorej nevyčerpatelným zdrojom je milosrdné Otcovo Srdce.

Mária, Matka Spasiteľa, verná pod krížom i v srdci Cirkvi, nech nám pomáha svojou starostlivou prítomnosťou a nech nás na ceste k veľkonočnému svetlu sprevádza požehnanie Zmŕtvychvstalého.

V Ríme pri sv. Jánovi v Lateráne 11. novembra 2020, na sviatok sv. Martina z Tours
František

Prežívať pokoj v Božej vôli

Prežili sme také iné sviatky, také špecifické Vianoce. Neboli to Vianoce, ako sme ich prežívali v minulých rokoch. Nič nebolo také isté ako po iné roky, všetko sa presunulo do virtuálnej roviny. Jednoducho, musíme sa prispôbiť inej situácii. Pretože, Pane Bože, dopustil si na nás skúšku takmer celý rok 2020 a dopustil si ju aj na prežívanie vianočných sviatkov.

Napriek tomu pre mnohých ľudí vo svete to bolo len o veľkom prejedaní sa, pre mnohých vlažných kresťanov dominovalo cez Vianoce len jedlo a pitie. Avšak je aj skupina ľudí, ktorí túžili tieto sviatky prežiť inak. A možno je to dobré, že to Pán Boh tak dopúšťa, lebo si musíme uvedomiť vo svojich srdciach, kolkokrát to bolo v minulosti len o zvykoch, folklóre. Pre mnohých sa to tam aj končilo. Byť na peknej svätej omši o polnoci v tom romantickom čase... Teraz to tak už nebolo. Pre mnohých ľudí boli tieto sviatky také všelijaké, nijaké, ak v sebe nemajú niečo hlbšie. V tejto pandemickej panike, ktorá na nás dolieha, sme od seba už odizolovaní. Nosíme rúška a do kostola smie iba obmedzený počet ľudí. A tak všetci sme zasiahnutí.

A útočí sa aj na samotnú cirkev. Nevie, či ste to zachytili, ale vo Vatikáne bol inštalovaný betlehem, ktorý ma veľmi znepokojil. Keď som videla z neho obrázky, bola som pohoršená. Jedná sa o keramické vyobrazenie akýchsi postáv v životnej veľkosti od talianskych umelcov, kde napríklad anjel je ako zapalovacia sviečka vesmírnej lode, „unesený“ Ježiško je v rukách kozmonauta. No proste figúry, ktoré zobrazujú nejaké monštrá. Uráža to moje náboženské čítanie. Možno to má aj nejakú umeleckú hodnotu, to neviem, ale prečo niečo také monštruózne postaviť v srdci Vatikánu? Samozrejme, je to len môj názor, ale dotklo sa to nepríjemne môjho srdca.

Veľa ľudí dnes žije v strachu a hovoria: nemáme pokoj v srdci, nemáme pokoj, ktorý by nám pomáhal prežívať radostne tieto sviatky. Raz ktosi tak pekne povedal, že najbezpečnejším miestom, kde sa dá prežívať pokoj, je Božia vôľa. A tak si povedzme: Pane Bože, keď toto je tvoja vôľa, že si to všetko na nás dopustil, pomôž mi, ako sa mám nájsť v tejto novej skutočnosti ako veriaci človek. Ale najpodstatnejšou vecou je, aby som to všetko prijal, že to Boh žiada odo mňa v tejto chvíli.

U ľudí teraz dochádza k veľkej polarizácii postojov, názorov. Je to čas veľkej skúšky a možno aj očisty. Ale je tiež nesmierne dôležité dôverovať Bohu. A Pán Ježiš to predpovedal v evanjeliu. Pán Ježiš to hovorí cez mnohých mystikov a cez ľudí, ktorých dal cirkvi, svätých a blahoslavených a ktorí nás o tom varovali počas toľkých rokov. Ale my sme k tomu pristupovali a stále pristupujeme veľmi plytko. Spomeňme si len na otca Gobiho, aké krásne posolstvá mu dávala Panna Mária, na medžugorských vizionárov, atď. a ktoré sa aj vyplňajú.

Spomeňme si na podobenstvo o neplodnom figovníku, kde Ježiš hovorí, ako Pán povedal vinohradníkovi: „Vytňte ho, lebo len zem vyčerpáva, neprináša žiadne ovocie.“ Ale záhradník mu hovorí: „Pane, Pane, nechaj ho ešte jeden rok, okopem ho a pohnojím, možno nabudúce prinesie ovocie, ak nie, vytnem ho“ (porov. Lk 13, 6-9).

Možno tento nový rok je ten symbolický rok, ktorý nám dáva Pán, aby sme priniesli ovocie. Ovocie svojej viery, nádeje a lásky. Pán Boh nás bude pozorovať, ako vážne berieme svoju vieru, či ju neberieme stále len na ľahkú váhu. Mnohé krásne kostoly v západnej Európe, zasvätené Panne Márii, svätému Jozefovi či iným svätým, sú dnes opustené. Stali sa skate parkami, školami, robia sa z nich pekné obytné byty, sú kupované na supermarkety, pretože cirkev na západe zomiera. Čoraz viac je neveriacich a kostoly sa stavajú prázdny-mi budovami. Farnosti sa musia zlučovať, je málo povolání kňazov.

Treba mať tiež na pamäti, že cirkev nikdy úplne nezomrie. Avšak žijeme v časoch kedy si musíme povedať, že žijeme v nebezpečenstve, moja vieru je v nebezpečenstve. Preto je našou hlavnou úlohou zachrániť našu vieru. My sme si tak už zvykli, že vieru je nám akosi daná a bodka, ale nie je to tak. Viera je veľký Boží dar a my musíme o túto vieru stále zápasiť a posilňovať ju, teraz možno ešte viac ako inokedy. Je to boj o vytrvanie vo viere pre každého jedného z nás. Možno nám Pán dáva tento nový rok tak symbolicky ako tomu figovníku v podobenstve. A tak v tomto novom roku otvorme oči a začnime sa na to všetko, čo sa okolo nás deje dívať očami silnejšej viery.

V evanjeliu môžeme čítať nasledovné: „Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pse-

nicu.“ Potom im povedal: „Keď som vás poslal bez mešca bez kapsy a bez obuvi, či vám niečo chýbalo?“ Oni odpovedali: „Nič.“ A on na to: „Ale odteraz, kto má mešec, nech si ho vezme, podobne aj kapsu a kto nemá, nech predá svoje šaty a kúpi si meč“ (porov. Lk 22, 31-36). To neznamená, že Ježiš myslel, že sa máme teraz biť a vraždiť mečmi, ale máme si zaobstarať meč a teda výzbroj pre svoju vieru. Máme byť bojovníkmi za vieru v prvých šíkoch. Aj Mária, Matka Božia hovorí, že máme byť vojakmi v jej armáde, v armáde lásky a zbraňou nám má byť každodenná modlitba ruženca, ktorej sa nepriateľ tak veľmi bojí.

Svätý apoštol Pavol vo svojom liste Filipanom píše: „...S bázňou a chvením pracujte na svojej spásе“ (porov Flp 2-12), pretože nič nám nie je dané len preto, že je to tak, že mi to teraz patrí, že som pokrstený. Chvenie srdca, čo udržiava našu dušu v bdení, v zápase o spásu, to je veľká milosť Božia. A my si nemôže dovoliť toto premrhať. Prosme teda Ježiša o silu, aby sme dokázali ísť ďalej v tomto novom roku. Aby nás Svätá rodina požehnávala, aby sme vytrvali až do konca.

Mgr. Martina Gondová



Na obnovenom hrobe rodičov; snímka: súkromný archív rodiny Birošovcov

Boží člověk

Po všech cestách chodí opatrně
by do nikoho nerazil
láskavým slovem sa prihovorí
ľuďom i kvetom na lúke
Boha za svojho Otca má
a seba za Božie dieťa
Rozháňa mraky
keď sa medzi ľuďmi chystá na búrku
pri hrombití každého pritúli
s radujúcimi sa raduje
s plačúcimi žalostí
kedykoľvek sa pošmykne hneď vstáva
a umýva sa v riekach raja
Neopovrhne nikým
seba považuje za veľkého hriešnika
vďaka od iného nečaká
najväčšou odmenou je mu Boh
Na nepriateľa hnevať sa nevie
Ak ho niekto prekabáti
pomyslí si, Boh chudobnejší nebude
Hladného s radosťou vždy pohostí
núdzneho štedro obdaruje
zo svojej skromnej komory i garderóby
Nikoho nezdieľa a neoberá o česť
netrasie sa za mamonou
lebo Boh mu je najväčším bohatstvom
Prenasledovaného sa s láskou ujíma
a bráni dobré meno potupovaného
miluje najmä hriešnikov
najradšej sa modlí za ich obrátenie

Svetoslav Veigl
(zbierka Nebo na zemi)

Teologická fakulta v Košiciach, Katolíckej univerzity v Ružomberku

Teologická fakulta v Košiciach, Katolíckej univerzity v Ružomberku v akademickom roku 2021/2022 bude poskytovať vzdelávanie:

1. v bakalárskych študijných programoch: v odbore Sociálna práca - štúdium rodiny a sociálnej práce; v odbore Učiteľstvo - učiteľstvo náboženskej výchovy

2. v magisterských študijných programoch: v odbore Teológia - katolícka teológia; v odbore Učiteľstvo - učiteľstvo náboženskej výchovy

3. v doktorandských študijných programoch: v odbore Teológia - katolícka teológia; v odbore Sociálna práca - charitatívna a misijná práca.

Termín podania prihlášky na bakalárske a magisterské štúdium: do 30. apríla 2021.

Termín podania prihlášky na doktorandské štúdium: do 10. júna 2021.

Ďalšie informácie nájdete na stránke www.tf.ku.sk, v časti Uchádzači o štúdium.

Master v teológii manželstva a rodiny

Inštitút náboženských vied pri Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku, Košická arcidiecéza a Akadémia Karola Wojtyły otvára prihlasovanie na nový akademický rok 2021/2022 v programe Master v teológii manželstva a rodiny. Program je určený pre osobnú a profesionálnu formáciu jednotlivcov, manželských párov, odborníkov, kňazov, zasvätených a budúcich koordinátorov pastorácie rodín vo farnostiach v oblasti zameranej na manželstvo a rodinu z pohľadu teológie a spoločenských vied. Lektormi programu sú kňazi, manželia - odborníci zo Slovenska a zahraničia. Štúdium trvá dva roky. Program garantuje Mons. Marek Forgáč, pomocný košický biskup. Prihlásiť sa je možné do 30. apríla 2021. Viac informácií na www.tf.ku.sk, v časti Štúdium a vzdelávanie/Kontinuálne vzdelávanie.

Povolanie ku kňazstvu

Kto cíti povolanie ku kňazstvu, môže sa prihlásiť do Kňazského seminára v Košiciach a zároveň na štúdium katolíckej teológie na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v akademickom roku 2021/2022. Prihlášky sa podávajú do 31. marca 2021 elektronicky na stránke Teologickej fakulty (stupeň štúdia: I./I.I.; názov programu: katolícka teológia) a zároveň tiež treba poslať poštou vyplnené tlačivo (ŠEVT) spolu s prílohami (podrobnosti na stránke) na adresu Teologickej fakulty Katolíckej univerzity.

Medzi podmienky prijatia patrí: mravný a bezúhonný život kresťana, ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou, znalosť aspoň jedného cudzieho jazyka, odporúčanie farára v mieste trvalého bydliska, lekárske potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti.

Viac informácií nájdete na stránke Kňazského seminára sv. Karola Boromejského <http://www.kske.sk/?option=podmienky> alebo na stránke Teologickej fakulty Katolíckej univerzity: Teologická fakulta <<https://www.ku.sk/index.php/fakulty-a-pracoviska/teologicka-fakulta>>.

Povolaný ku kňazstvu



Cítite povolanie ku kňazstvu? Prihláste sa do Kňazského seminára v Košiciach a zároveň na štúdium katolíckej teológie na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v akademickom roku 2021/2022.

Podmienky prijatia:

- **mravný a bezúhonný život kresťana,**
- **ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou,**
- **znalosť aspoň jedného cudzieho jazyka,**
- **odporúčanie farára v mieste trvalého bydliska,**
- **lekárske potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti.**



Prihlášky sa podávajú **do 31. marca 2021** elektronicky na stránke Teologickej fakulty (stupeň štúdia: I./I. II.; názov programu: katolícka teológia) a zároveň poslať poštou vyplnené tlačivo (ŠEVT) spolu s prílohami (podrobnosti na webstránke) na adresu Teologickej fakulty Katolíckej univerzity.

Viac informácií na webstránke Kňazského seminára sv. Karola Boromejského:

www.kske.sk/?option=podmienky

alebo na webstránke Teologickej fakulty Katolíckej univerzity:

www.ku.sk/index.php/fakulty-a-pracoviska/teologicka-fakulta

Ahoj, deti!

stránku pripravila: Melánia Tkáčová

Tento prvý školský polrok zbehol akosi veľmi rýchlo, možno aj preto, že bol trochu nezvyčajný a iný ako tie ostatné. Verím, že ste s Vašími polročnými výsledkami spokojní a odmenou Vám je snehová nádielka a možno aj naša detská rubrika. O pár dní vstúpime do pôstneho obdobia, kedy si môžeme vyskúšať našu pevnú vôľu a plniť naše predsavzatia.

Svätec mesiaca – sv. Konrád Confalonieri, pustovník

Sv. Konrád sa narodil v severnom Taliansku v šľachtickej rodine. Žil bezstarostným životom, plným zábavy. Raz na poľovačke nechtiac podpálil les a neprávom za to odsúdili chudobného človeka, ktorý tam zberal drevo. Konráda to trápilo a nevedel, či sa má priznať alebo dopustiť popravu nevinného. Nakoniec v ňom zvíťazila spravodlivosť a na súde porozprával pravdu. Ponúkol náhradu za to, čo urobil – dal polovicu svojho majetku. Boh sa ho vtedy dotkol a on sa rozhodol, že zvyšok života venuje iba jemu. Konrád rozdal všetko, čo mal a vstúpil do tretieho rádu sv. Františka. Neskôr sa rozhodol žiť ako pustovník na Sicílii. No aj tam naňho číhalo mnoho pokúšení, ale vytrval. Keď spoznal, že sa blíži jeho koniec, vyspovedal sa, prijal Sviatosť Oltárnu a neskôr zomrel.

Sviatok sv. Valentína (14. 2.)

Tento sviatok je známy najmä ako sviatok zaľúbených. Sv. Valentín je patrón snúbencov a mladomanželov. Zaujímavá legenda o sv. Valentínovi hovorí, že mal veľmi rád ruže a iné voňavé kvety, ktorými obdarúval snúbencov a prial im šťastný život.

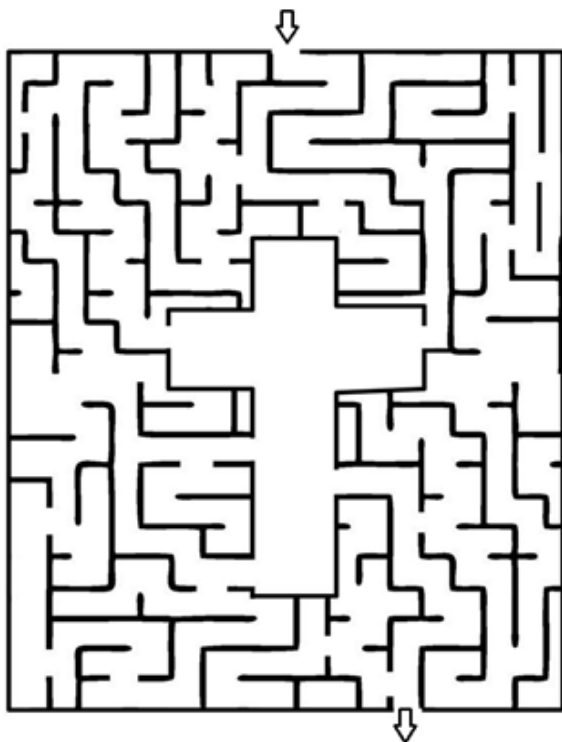
Popolcová streda (17. 2.)

Popolcovou stredou začína 40-dňové obdobie pôstnej prípravy na Veľkú noc (do týchto 40 dní sa nepočítajú nedele). Hlavným zmyslom popolcovej stredy je pripomenúť si dôležitosť pokánia, prehĺbenie viery v Boha i lásky k blíždym. V tento deň kňazi robia popolom znak kríža na čelá veriacich.

Úloha č. 1: Ako sa môžem postíť ja?

- očami – zrieť sa televízie, internetu, mobilu
- ušami – počúvať menej hlasnú hudbu a počúvať viac druhých (rodičov)
- ústami – nepoužívať všetky neláskavé a zbytočné slová
- rukami – vziať si peknú knihu alebo Sv. písmo
- Srdcom ≡ - aby sme mali z postu radosť a rozdávali ju iným

Úloha č. 2: Bludisko → nájdí správnu cestu



Katolícka univerzita v Ružomberku
Teologická fakulta v Košiciach



ŠTUDUJTE AJ VY NA TEOLOGICKEJ FAKULTE V KOŠICIACH

ŠTUDIJNÉ PROGRAMY UČITEĽSKÝCH, HUMANITNÝCH A SOCIÁLNYCH VIED

Teologické:
Katolícka
teológia

Sociálne:
Štúdium rodiny a sociálnej práce
Sociálna práca

Učiteľské:
Učiteľstvo náboženskej
výchovy

Ponúkame aj štúdium prostredníctvom Inštitútu náboženských vied

Na štúdium sa prihláste prostredníctvom e-prihlaska.ku.sk

Termín podania prihlášky na bakalárske a magisterské štúdium: do 30. apríla 2021

Termín podania prihlášky na doktorandské štúdium: do 31. mája 2021

www.tf.ku.sk

ÚVODNÉ MOTTO:

*Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.
Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva.
Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.*

Ako je to so spolubývaním pred manželstvom?

Čoraz viac párov snúbencov býva spolu pred svadbou. Niektorí si dokonca myslia, že je to nevyhnutné na to, aby sa dobre pripravili na manželstvo. Čo môžeme povedať párom, ktoré to zamýšľajú urobiť a čo tým, ktoré už takto žijú?

Ak sa na to pýta mladý muž či žena prv, než začne bývať so svojim partnerom/partnerkou, odpovedám: treba použiť rozum a vychádzať z jasných poznatkov a treba používať aj vôľu, ktorá nám pomáha uskutočňovať to, pre čo sme sa rozhodli aj napriek tomu, že si to vyžaduje námahu. Veriacim rádím, aby svoje rozhodnutie posilnili modlitbou a čerpali z milostí, ktorú Boh udeľuje vo sviatostiach. Je múdre dôverovať Bohu, že jeho návod na šťastie vyplýva z jeho neomylného poznania z nekonečnej lásky, s ktorou stvoril človeka.

Často sa pýtam: odporúčili by ste takýto vzťah svojmu synovi? Povzbudili by ste k tomu s čistým svedomím a bez obáv svoju dcéru? Tomu, kto čestne a rozumne hľadá, táto otázka ukáže, že túžba bývať spolu pred svadbou je vo veľkej miere podmienená emóciami, ktoré sa spájajú so sexuálnym spolužitím a ktoré sa rozumom ťažko ovládajú. Preto hovoriť veľkej láske, ktorá dáva človeku právo na všetko, alebo o túžbe spoznať partnera v každodennom (v skutočnosti v „každodennom“) živote, aby rozhodnutie uzavrieť manželstvo bolo zrelšie, je obyčajný sebaklam. Drvivá väčšina žien (viac ako 90 %), kto-

ré súhlasia s takýmto spolužitím, ráta s tým, že partner sa s nimi nakoniec ožení, zatiaľ čo drvivá väčšina mužov (viac ako 80 %) túto možnosť nepredpokladá!

Veľké percento párov, ktoré takto spolu bývajú, „sa rozvádza“ prv, než sa vôbec vzali. A tie páry, čo sa po takomto spoločnom bývaní nakoniec vzali, sa rozvádzajú oveľa častejšie (až o 50 %) ako páry, ktoré pred svadbou spolu nebývali. Je to pochopiteľné, pretože život v ustavičnom strachu, že „partner“ ma opustí, vedie k mnohým zraneniam. V strachu sa totiž nikdy nesprávame normálne a ukazujeme svoju horšiu verziu.

Je dobré uviesť aj príklady: Počalo sa dieťa. Partner vyhlásil: „Alebo dieťa, alebo ja!“ To znamená: „Ak porodíš dieťa, odídem, pretože s tým nesúhlasím. V našom vzťahu nemala byť... príťaž. Ak to dieťa zabiješ, zostanem s tebou v slobodnom zväzku, ale nepýtaj sa, ako dlho“...(kým ma neomrzíš).

Bývali spolu v jej byte. On sa sťažoval, že sa cíti zle, lebo nemá pocit, že je doma. Keby mu dôverovala, tak by byt naňho prepísala. Ona mu bezhranične dôverovala. Ich „láska“ bola prevelká, nepotrebovali papier z úradu ani z kostola. Na znak dôvery prepísala u notára naňho byt a on ju potom... vyhodil zo „svojho“ bytu. Nijaký súd sa jej nezastane. Keby boli manželia, takáto situácia by nemohla vzniknúť.

Porušovanie prikázania „Nezoslmiň!“ (aj iných prikázaní) vedie



rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

k životným situáciám, ktoré nazývame bezvýchodiskové. Múdrost nespočíva v najdômyselnejšom vyriešení týchto situácií, ale v tom, že nedopustíme, aby vôbec vznikali. Spoločné bývanie pred svadbou vytvára situácie, v ktorých bude každé riešenie zlé, poznačené bolesťou a krivdou. Inteligencia sa prejavuje v tom, že predvídame budúce následky svojich dnešných rozhodnutí a životná múdrosť v tom, že robíme dobre rozhodnutia s následkami, ktoré budú dobré pre budúcnosť aj pre večný život.

Veriacim možno povedať, že „spoločné bývanie je výsmech z Boha!“ Nejde totiž o situáciu, keď dvaja padli, ale ide o situáciu, že sa nedokážu ovládať a preto chcú spolu bývať! Je to teda rozhodnutie žiť v hriechu!!! Akoby Bohu povedali: „Si hlúpy“. Zato oni sú múdri a vedia, čo je pre nich dobre. Prikázanie „Nezoslmiň!“ pre nich neplatí a určite ich nepostihnú zlé následky, ak ho prestúpia. Veria totiž, že v ich prípade je smilstvo dobré a odôvodnené. Akí sú len naivní... Budú za to ťažko platiť. Mimochoďom, sú naozaj veriaci?

Pôst a zdržiavanie sa mäsitého pokrmu

Zdržiavanie sa jedenia mäsa sa má zachovať každý piatok roka, ak nepripadá naň niektorý deň uvedený medzi slávnosťami; avšak zdržiavanie sa mäsa a pôstu (jedla) sa má zachovávať na Popolcovú stredu a v piatok umučenia a smrti Ježiša Krista. Zákon zdržiavať sa mäsa zaväzuje tých, ktorí dovŕšili 14. rok života; zákon pôstu však zaväzuje všetkých plnoletých až do začatia 60. roka života.

mäso: od 14 r. – do smrti;

pôst (jedlo): 18 – 60 r.

Rodičia sa majú starať, aby aj tí, ktorí pre maloletosť nie sú viazaní zákonom pôstu a zdržiavania sa mäsa, boli vychovávaní k pravému zmyslu pokánia. Výnimku tvoria vážne chorí ľudia (Kán. 1251, 1252, CIC).

Odpustky v pôste

1. Kto koná pobožnosť krížovej cesty pred riadne ustanovenými zastaveniami, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky. Vyžaduje sa, aby sa pohyboval od jedného zastavenia k druhému a rozjímal o umučení a smrti Pána Ježiša. Ak sa koná pobožnosť verejne, stačí, ak sa pohybuje ten, čo vedie pobožnosť. Tí, čo sa pre vážnu prekážku nemôžu zúčastniť na krížovej ceste, môžu získať tie isté odpustky, a to čítaním a rozjímaním o umučení a smrti nášho Pána Ježiša aspoň nejaký čas.

2. Veriaci, ktorý sa v piatok v pôstnom období pomodlí po prijímaní pred obrazom Ježiša Krista Ukrižovaného modlitbu „Dobrý a preláska-vý Ježišu“, môže získať za obvyklých podmienok úplné odpustky.

Trampoty v manželstve

150. Rodina, ktorá sa spolu modlí, ostáva jednotná

Svätý Ján Pavol II. pobádal rodiny, aby sa každý deň modlili ruženec. Hovoril, že ruženec bol vždy modlitbou rodiny a za rodinu. Milí manželia, od chvíle, v ktorej ste uzavreli sviatostné manželstvo, je Ježiš trvalo prítomný vo vašom manželskom spojení. Iba On, Stvoriteľ sveta a vesmíru, je jediným zdrojom vašej vzájomnej lásky. Skrze každodennú modlitbu čerpajte lásku z tohto prameňa. Bez modlitby duchovne zomierame, pretože strácame lásku, vieru a nádej na večný život.

Svätá Faustína napísala, že „každá milosť prichádza cez modlitbu“ (Denníček 146). Zanedbávanie každodennej modlitby je hlavnou príčinou manželských kríz, nešťastí a tragédií, ktorými sú rozvody. Pán Ježiš povedal mystičke Alici Lenczewskej: „Všetko je ovocím modlitby. Aká je modlitba, taký je život. Taký je stav tvojej duše a tela, také sú tvoje skutky a taký je ich úžitok pri budovaní Božieho kráľovstva v ľudských dušiach a pri záchrane tých, čo hynú vo svojich hriechoch.“

Všetko, čo robíš svojím srdcom, myslou alebo rukami, sa musí začínať modlitbou, končiť modlitbou a byť ponorené v modlitbe, ak to má mať zmysel a hodnotu. Veď ja som začiatok a koniec všetkého, čo existuje - Alfa a Omega. Bezo mňa nemôžete urobiť nič – nič, čo má pozitívnu hodnotu. Veľa ľudí hynie, svet je ponorený do tmy, pretože ľudia sa nemodlia a nespája-

jú sa so mnou. Tak veľa ľudí, ktorých som hojne obdaril svojimi darmi, vytvára svojou námahou, prácou a energiou zlé ovocie, otrávené jedom pekla, ktoré je vždy tam, kde sa ľudia na mňa neobracajú skrze úprimnú modlitbu plnú dôvery, kde sa neopierajú o moju múdrosť a moju vôľu. „Koľko modlitby, toľko lásky, múdrosti a pokoja je v tvojom srdci. Koľko si odo mňa prijala počas modlitby, toľko môžeš dať druhým z toho, čo je hodné dávania.“

Milí manželia, pre Ježiša neexistujú beznádejné situácie. On dokáže zvíťaziť nad každou manželskou krízou, uzdraviť všetky duchovné rany, odstrániť nenávisť a pocity urazenosti. On odpúšťa všetky hriechy a obnovuje čistotu srdca. Ak túžite po tom, aby mal Ježiš prístup k vášmu srdcu a mohol ho premeniť, prichádzajte k nemu a odovzdajte mu svoje utrpenie a problémy skrze každodennú modlitbu, sviatosť pokánia a Eucharistie.

Veľa manželstiev na hranici rozpadu sa zachránilo, keď sa aspoň jeden z manželov začal modliť ruženec, zúčastňovať sa každý deň na svätej omši a adorovať Ježiša prítomného v Najsvätejšej sviatosti. Ježiš nás uistuje: „A dostanete všetko, o čo budete s vierou prosiť v modlitbe“ (Mt 21,22). „Ak ma budete prosiť o niečo v mojom mene, ja to urobím“ (Jn14, 14). „Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná“ (Jn16, 24).

Pán Ježiš vám dá všetko, čo potrebujete na to, aby ste sa oslobodili z otroctva hriechu a kráčali po priamej ceste do neba. Svätý Ján Pavol II. pobádal rodiny, aby sa každý deň modlili ruženec. Hovoril, že ruženec bol vždy modlitbou rodiny a za rodinu. „V istom období bola kresťanským rodinám táto modlitba zvlášť drahá a tak ich určite zbližovala. Dôležité je, aby sme toto vzácne dedičstvo nestratili. Potrebujeme sa vrátiť k rodinnej modlitbe a k modlitbe za rodiny, pokračovať v tejto forme modlitby... Rodina, ktorá sa spolu modlí, zostáva jednotná. Posvätný ruženec sa svojou dávnou tradíciou ukázal zvlášť účinný ako modlitba, v ktorej rodina nachádza samu seba. Tým, že jej jednotliví členovia obracajú svoj pohľad na Ježiša, získavajú vždy znovu schopnosť vidieť jeden druhého novými očami, komunikovať spolu, byť solidárni, odpustiť si navzájom a zakaždým začínať vo zväzku lásky obnovenom z Božieho Ducha.“

Mnohé problémy dnešných rodín, najmä v ekonomicky vyspelých spoločnostiach, pramenia z rastúcej neschopnosti ich členov komunikovať. Nedokážu sa spolu zísť a v zriedkavých prípadoch, keď tak urobia, sú plne zaujatí sledovaním televízie. Vrátiť sa k modleniu ruženca v rodine znamená naplniť každodenný život úplne inými obrazmi, obrazmi tajomstva spásy: obrazom Vykupiteľa a obrazom Najsvätejšej Matky.



Sobáš, Hanka a Palo; snímka: súkromný archív rodiny Biľošových

Rodina, ktorá sa spolu modlí ruženec, napodobňuje ovzdušie nazaretskej domácnosti, ktorej stredobodom je Ježiš: prežívajú s ním radosti a smútky, svoje potreby a plány zverujú do jeho rúk, čerpajú z neho nádej a silu pokračovať. Toto je najúčinnější prostriedok na riešenie všetkých manželských problémov a kríz.

MUDr. B. Vaščák

Stalo sa

- 2. 2. - v utorok na sviatok Obetovania Pána (Hromnice) - 40 dní od Narodenia Pána Ježiša - bolo pri súkromnej svätej omši vo farskom kostole požehnanie sviec - hromničiek
- 6. 2. - v sobotu avízované prvé stretnutie snúbeneckej školy bolo z dôvodu pandémie zrušené
- 10. a 12. 2. - pri príležitosti 29. Svetového dňa chorých 11. februára, keďže sú sväte omše verejné, nebolo udeľovanie pomazania chorých

Stane sa

- 17. 2. - Popolcovou stredou začneme 40-dňové pôstne obdobie; v tento deň je prísny pôst a zdržiavanie sa mäsitého pokrmu; je to deň pokánia v celej katolíckej Cirkvi
- 19. 2. v piatok začnú krížové cesty v pôstnom období, ktoré v tomto čase sa vykonávajú doma v kruhu rodiny alebo sa ich môžete pomodliť naživo z našej farnosti 19. 2. a potom z archívu
- 10. 3. v stredu začíname deviatnik k sv. Jozefovi, ženíchovi Panny Márie
- 13. 3. v sobotu, ak to pandemická situácia dovolí, bude spoločná krstná náuka o 10.00

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
15. 2.	Pondelok		† Valent a Mária		
16. 2.	Utorok		za ZBP rodiny Petra Blizmana		
17. 2.	Popolcová streda	*18:00	† Anton, Štefan, Andrej a Mária		† Roman Halko
			† Valentín Sirovič		
18. 2.	Štvrtok		65: Mária Vihonská a za jej rodinu		
19. 2.	Piatok		40: Ondrej Krokus		† Mária Čižmáriková (výročná)
20. 2.	Sobota		za ZBP rodín prístrešia „ku Širokému“		
21. 2.	1. pôstna nedeleľa - B		za farnosť		† Marek Čižmárik (výročná)
		*10:30	za ZBP novomanželov Konečných		
22. 2.	Pondelok				
23. 2.	Utorok		† Jozef Pavlík (výročná)		
24. 2.	Streda				† Andrej, Ján a Štefan
25. 2.	Štvrtok		† Ján a Helena Iskrovci (304)		
26. 2.	Piatok		† František Čech		† Helena Jenčová
27. 2.	Sobota		† Jozef a Helena Adamkovičovci		
28. 2.	2. pôstna nedeleľa - B		za farnosť		70: Dávid Baran
		*10:30	60: Vladimír Ondria		
1. 3.	Pondelok				
2. 3.	Utorok		† Ľuboslav Stašík		
3. 3.	Streda				za ZBP Dominika Balogu a jeho rodiny
4. 3.	Štvrtok		† Jozef a Helena, Ondrej a Alžbeta		
5. 3.	Piatok		† Anna a Jozef		za uzdravenie Anny
6. 3.	Sobota		za živých a mŕtvych členov RB		za živých a mŕtvych členov RB
7. 3.	3. pôstna nedeleľa - B		za ZBP rodín prístrešia „Albína Čechová“		za farnosť
		*10:30	† Elena Jenčová		
8. 3.	Pondelok				
9. 3.	Utorok		70: Jozef Uličný		
10. 3.	Streda				za ZBP rodiny Romana
11. 3.	Štvrtok		za ZBP Bohuznámych manželov		
12. 3.	Piatok		† Alžbeta a Ondrej Blizmanovci		za ZBP rodiny Jozefa Tobiaša
13. 3.	Sobota		za ZBP Bohuznámych manželov		
14. 3.	4. pôstna nedeleľa - B		za ZBP rodiny Jána Štofaňáka		za farnosť
		*10:30	† Jozef a Richard Galdunovci		
*Čas sv. omše vysielanej naživo cez YouTube kanál					

**Nech Vám kytica kvetov,
ktorú Vám teraz podávame,
pripomína našu vďaku
Bohu Otcovi za Vás.**

**A kytička tých duchovných kvetov,
poskladaná z mnohých našich modlitieb za Vás,
nech osoží Vašej duši.**





6. februára 2021 v Ovči sa zíslo radosné spoločenstvo zdravotníkov, hasičov a dobrovoľníkov, ktorí pomáhali pri testovaní na COVID 19